

ağın

DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

EYLÜL- EKİM 2005

Sahibi
Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği Adına
Ahmet DEVİREN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Altan İLTER

Yazı Kurulu
Altan İLTER
Mevlüt ÖKSÜZOĞLU
Ahmet DEVİREN
Mehmet ERGÖNÜL
Osman Sulhi AKSU

Teknik Yönetmen
Ömer ÖZTÜRK

Yazışma Adresi :
Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği
Hoşdere Caddesi, Akasya Apt. No: 41-2 A
Y. Ayrancı / ANKARA
Tel: (0 312) 426 75 90 Faks: (0 312) 354 78 38

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği,
PTT 101843 no.lu Çek Hesabı
T.C. Ziraat Bankası Ankara Yenışehir Şubesi
Hesap No: 441 169

Gönderilen yazılar yayımlansın, yayımlanmasın
iade edilmez ve telif ücreti ödenmez.

Bu dergide yayımlanan yazılardaki fikirler
yazarlarına aittir.

Dergimiz Basın Meslek İlkelerine uymaya söz
vermiştir.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi, Ankara Valiliği'nin
12.09.1991 gün ve 8202 yazıları ile ayda bir çıkar.

Yıl: 15 Sayı: 166-167
EYLÜL - EKİM 2005

Dizgi-Mizanpaj: **Dinç Grafik - 310 64 50**
Baskı: **HAS-SOY Matbaacılık**
Tel: **0 312 341 59 94 / 384 03 04**

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi Muhabirleri:
Emrullah GÜLER : Ağın - Malatya
Şükrü GENCER : İzmir
Ahmet SAMUR : İstanbul

Ön kapak: Gani Dayı, Burhan, Dilo ve Çavuş
Erol Korkmaz'ın düğününde.
(Fotograf: Bedrettin KORKMAZ)

SAYFA

İÇİNDEKİLER

3-5	O'nun "Cumhuriyet" ve "Güle Güle"
	Dediği Gün
	Yaşar ÖZTÜRK
6	Ağın (Şiir)
	Cevat ONAT
7	Cumhuriyetimizin Onuncu Yıl Coşkusu
	Osman Sulhi AKSU
8-9	Sadettin Soylu'dan Anılar-II
	Nazım BAYATA
10	Nerdesin - Son Durak (Şiir)
	Mehmet ERGÖNÜL
11-13	Gördüklerim
	İsmail BEŞE
14	Sana Ne Yaptılar (Şiir)
	Atilla İLHAN
15	Kemaliye'de Mahkûm
	Prof. Dr. M. Sadık DEMİRİSOY
16-19	Adnan Binyazar'la Söyleşi: Yazdıklarımın
	Mayasında Hep Yaşadıklarım Vardır
	Erdem ÖZTOP
20	Karar Senin (Şiir)
	Nijat YUMUŞAK
21	Ağın İzlenimlerim
	Fikriye BALTACI
22-23	Horata
	Muharrem YILMAZ
24	Munzur Dağımız (Şiir)
	Ahmet SAMUR
24	Ağın'da Bekle Beni (Şiir)
	Ayşe ERDOĞAN
25	Şenpınarlı Büyük Adam: Muharrem DEMİRKOL
	Nazım ERCAN
26	Sigaranın Sahtesi de Gerçeği de Zararlıdır
	Doç. Dr. Şule AKÇAY
27	Müderres Babamın Ardından (Şiir)
	Halit HOCAOĞLU
28	Gençlik Köşesi: Papatya Tarlası (Şiir)
	Ezgi GÜLER
28	Mutluluk Tanecikleri
	Seren ONAT
29	Fıkralar
	İsmail N. BEYDEMİR
30	Haberler
31	Doğumlar - Evlenenler - Ölüm

O'NUN "CUMHURİYET" VE "GÜLE GÜLE" DEDİĞİN GÜN

Yaşar ÖZTÜRK

Büyük bir yılgınlık ve yıkımın eşiğindeki Anadolu'yu daldığı uyku halinden uyandırmak için Atatürk, Samsun'dan başlattığı kurtuluşa giden yolculuğunun Erzurum bölümünde askerî görevinden alındı. Kukla İstanbul Hükümeti ve padişahın tüm çırpınmalarına karşın, Atatürk, Erzurum Kongresi'ni başarıyla tamamladı. Sivas Kongresi için hazırlıklara başladı. Bitlis valisiyken padişah ve sadrazam tarafından görevinden alınan Mazhar Müfit Kansu, Atatürk'ün yakın çalışma arkadaşları arasındaydı. Kansu'nun ayrı bir yeri daha vardı:

Atatürk kimi düşüncelerini ve ileriye dönük görüşlerini onunla paylaşıyor ve bunu not defterine yazdırıyordu. Türk Tarih Kurumu'nun 1960'lı yıllarda yayımladığı bu notlar Atatürk'ün kafasındaki ve yüreğindeki özlemin Cumhuriyet olduğunu gözler önüne serdi.

Erzurum Kongresi hazırlıklarının yapıldığı 20 Temmuz 1919 günü oturumunun sonunda Kansu, Atatürk'e, "Başarı ve zaferi elde ettikten sonra hükümet biçimi ne olacak?" sorusunu sordu.

Atatürk bir soruyla yanıt verdi:

"Siz ne olmasını düşünüyorsunuz?"

Kansu, "Toplantı sırasında yalnızca ulusal egemenlik ilkesine dayalı, tam bağımsız bir Türk devletinden söz edip, padişahlık ve halifelğe hiç değinmedinize göre, neden 'Bağımsız bir Türk Cumhuriyeti' demediniz?" diye sordu.

Biraz düşünen Atatürk, "Azizim Mazhar Müfit Bey, bu konuda şimdiden birşey söylemek istemem. Hatta konuyu hiç açmamak uygun olur. Çünkü bu konuyu tartışmanın henüz zamanı gelmemiştir, geldiğinde görüşürüz. Karar verilen her şeyin uygulanması için uygun zamanı beklemek ve o zamanın geldiğini bilmek gerekir. Şimdi yalnızca düşman baskısı altında bulunan padişahı ve düşman işgali altındaki yurdumuzu kurtarmak için çalıştığımızı söylemekte yarar var" yanıtını verdi.

Atatürk içindeki Cumhuriyet düşüncesini açmak-tan çekindi.

Mazhar Müfit, "Başaracağınıza inanıyorum. Bunun için buyruğunuz altında bulunuyorum. Sizin yanınızda sonuna dek çalışmaya ve gereğinde ölmeye karar verip ant içmiş bulunuyorum. Arkadaşlarımız da bu inanç ve kanıyı koruyorlar. Ancak başardığımızda hükümet biçimi ne olacak? Bugünkü hükümetin bu ülkenin gönenç, mutluluk ve ilerlemesine yetmeyeceği kesin bir gerçektir. Başka bir hükümet biçimi arayıp bulmamız gerektiği kanısındayım" dedi.

Bu sözler üzerine gülümseyen Atatürk, kısa ancak kesin bir söz söyleyerek sohbeti noktaladı:

"Açıkça söyleyeyim, hükümet biçimi zamanı

geldiğinde Cumhuriyet olacaktır."

Bu sözleri duyan Mazhar Müfit not defterine bir not daha düştü:

"Mustafa Kemal'e inanıyorum, başaracağına inanıyorum, dediğini yapacağına inanıyorum ve ben şimdiden Cumhuriyet düzeninin başladığını kabul ediyorum. Üst yanı zaman konusu, Tanrı o günü bana gösterecek."

Atatürk, bu arada kendisini İstanbul'a geri çağıran Harbiye Nazırı Nazım Paşa'ya bir telgraf çekerek "Durumu, geçmiş, kirli şeylere bulaşmış olanların satılmış vicdan ve varlıkları ancak kahredilmeye ve yok edilmeye layıktır. Siz ve arkadaşlarınız mevkilerinizi ne kadar çabuk namus sahiplerine bırakırsanız belki o derece ulusun başına erişirsiniz" yanıtını vererek doğru yola davet etti.

Erzurum Kongresi'nin tamamlandığı günün akşamı Atatürk, Süreyya Bey ile kongrenin değerlendirilmesini yaparken uyumaya çekilen Mazhar Müfit'i çay içmeye çağırdı. Gece gündüz durmadan çalışan Atatürk'e bu fırsattan yararlanarak sağlığını koruması yönünde uyarıda bulunmak isteyen Mazhar Müfit düşüncelerini dile getirdi.

Atatürk, "Sen bunları bırak. Korkma, ben bu yaşama alıştım" diye yanıt verdi.

Emir eri Ali'ye seslenerek, kahve yapmasını istedi ve konuşmasını sürdürdü:

"Erzurum Kongresi'nin en belirgin niteliklerinden biri de ulusal istenci, her şeye egemen ve her şeye üstün kılma kararıdır. Ülkede ulusal istenç egemen olacak. Ulusal güçler de bu istence bağlı... Gerçek bu olunca neler olmaz?"

'Çağdaş' sözcüğü hoca efendilerin tutuculuklarına dokundu. Yanlış yorum ve düşüncelere kapıldılar. O sözcüğü çıkarmakla iyi ettik. 'Çağdaş' sözcüğü şu anlama mı, bu anlama mı gelir diye saatler harcamanın ve yanlış yorumlara yol açmanın anlamı yoktu.

Kongrenin bir siyasal partiye dönüşme yolundaki öneriyi geri çevirmesi de çok iyi oldu. Ben bugünkü durum içinde siyasal partilere karşıyım. Biz siyasal partilere değil, ulusal birliğe muhtacız. Böyle yıkım anlarında siyasal partiler ulusun birliğini bozar. Ömer Fevzi ve bir arkadaşının önerisi Bolşeviklik yolunu açıyordu. Onun da geri çevrilmesi çok iyi oldu.

Demin de söyledim, en önemlisi 'ulusal istenç' ilkesinin kavranıp benimsenmesidir. Ulusal istenci, ulus işlerinde egemen kılmak birinci amacımızdır."

Mazhar Müfit'e dönerek, "Mazhar not defterin yanında mı?" diye sordu.

Mazhar Müfit, "Hayır paşam" dedi.

Atatürk, "Zahmet olacak ama bir merdiveni inip çıkacaksın. Al gel."

Sabah olmak üzereydi. Onun yanındayken, dünya gecesi gündüzü olmayan bir alemde ibaretti. Bu yüzden uyku gereksinimi de yoktu. Mazhar Müfit aşağı inip not defterini getirdi.

Atatürk, Mazhar Müfit'in günlük tutmasına, her olayı not edişine çok seviniyordu. Bunu da dile getirdi:

"Bellegimiz zayıfladığı zaman Mazhar Müfit'in defteri çok işimize yarayacak."

Mazhar Müfit defteri getirince Atatürk, "Mazhar Müfit Bey, anı defterinde bir sayfa aç. Ama bu defterin bu yaprağını kimseye göstermeyeceksin. Sonuna dek gizli kalacak. Bir ben, bir Süreyya, bir de sen bileceksin" dedi.

Süreyya ve Mazhar Müfit, "Buna emin olabilirsiniz" dediler.

Atatürk, "Öyle ise, önce tarih koy! 7/8 Ağustos 1919. Sabaha karşı.

Zaferden sonra hükümet biçimi Cumhuriyet olacaktır. Bunu daha önce de bir sorunuz nedeniyle söylemiştim. Bu bir.

İki: Padişah ve hanedan konusunda zamanı gelince gereken işlem yapılacaktır.

Üç: Kadınların örtünüp kapanması kalkacaktır.

Dört: Fes kalkacak, uygar uluslar gibi şapka giyilecektir" dedi.

Bu sırada elinde olmadan Mazhar Müfit'in kalemi elinden düştü.

Mazhar Müfit ile Atatürk göz göze geldi. Atatürk, "Neden durakladın?" diye sordu.

Mazhar Müfit gülümseyerek, "Darılma ama Paşam sizin de hayalperest taraflarınız var" dedi.

Atatürk, "Bunu zaman belirler. Sen yaz" diye yanıt verdi.

"Beş: Latin harfleri kabul edilecektir."

Mazhar Müfit hayallerle uğraşmaktan bıkmış bir insan edasıyla, "Paşam yeter... Yeter" dedi ve "Cumhuriyet ilanını başaralım da üst tarafı yeter" diyerek defterini kapattı. Koltuğunun altına sıkıştırdı. İnanmayan bir adam tavrı ile, "Paşam sabah oldu. Siz oturmaya devam edecekseniz, hoşça kalın..." diyerek Süreyya Bey ile dışarı çıktı. Gün ağarmıştı.

Yıllar sonra anılarında bunları yazan Mazhar Müfit, "Olayların beni tekzip ettiğini ve Mustafa Kemal'i doğruladığını, daha doğrusu Mustafa Kemal'in beni nasıl bir tümce ile mahcup ettiğini itiraf etmeliyim" dedi.

Atatürk, Cumhuriyet konusundaki düşüncelerini gizli tutarken İngiliz Yüksek Komiseri Amiral Robeck, Lord Curzon'a 19 Eylül 1919 tarihinde bir rapor sundu. Raporda "Hükümet ve İtilaf Devletleri güçsüzdür. Mustafa Kemal'in hareketi Anadolu'da bağımsız bir cumhuriyete doğru geliyor" uyarısı bulunuyordu. Atatürk Cumhuriyet konusunda kesin kararlıydı. Bunu 1922 yılında açık ve net bir biçimde dile getirdi:

"Benim için tek amaç vardır: Cumhuriyet hedefi. Bu hedefe varmak için, belirli yoldan yürüyen

arkadaşların başarılı olması için, tutulan doğru yolda, namuslu yolda çok çalışmak ve faal olmak gerekir. Arkadaşlar benden iltimas beklememelidir. Hepiniz benim gözümde değerli, yüksek kardeşlersiniz. Ama hepinize gösterdiğim hedef yüce kutsal bir hedeftir. Hepiniz oraya yönelirsiniz. Hanginiz daha güzel çizgilerle, başarılarla oraya ulaşırsanız, ellerimi çatlatıncaya kadar çırparak alkışlayacak, takdir edeceğim. Benden iltimas ve taraf tutma beklemeyiniz arkadaşlar. Adam olanlar, insan olanlar yüksek ideali olanlar değerlerini gösterecekler. Benim size kardeşçe söyleyeceğim şey budur. Tüm arkadaşlarımıza söylemek zorundayım ki ben o ulusal hedefe tüm ulus kitlesini yürütmek için doğal olarak ahlaki bir etmenim. Bunu isterim. Ama kim yapar? Kim yaparsa o başarılı olur."

1923 yılı Eylül ayında Neue Press muhbirine bir demeç verirken akıl ve yüreğinde taşıdığı Cumhuriyet hedefini tüm dünyaya haykırdı:

"Egemenlik kayıtsız, koşulsuz ulusundur. Yürütme gücü, yasama yetkisi ulusun tek ve gerçek temsilcisi olan Meclis'te belirir ve toplanır. Bu iki tümce tek bir sözcükte özetlenebilir: Cumhuriyet."

Yıllardır içinde taşıdığı ve dile getirdiği Cumhuriyet'i ilan etmenin zamanı gelmişti. Atatürk Cumhuriyet'in ilanını söylevinde şöyle anlatıyor:

"28 Ekim'de akşam yemeğine gelmelerini Milli Savunma Bakanı Kazım Paşa'ya söyledim. İsmet Paşa ile Kazım Paşa'ya ve Fethi Bey'e de Çankaya'ya benimle birlikte gelmelerini söyledim. Çankaya'ya varınca, orada beni görmek üzere gelmiş olan Rize Milletvekili Fuat, Afyonkarahisar Milletvekili Ruşen Eşref Beyler'e rastladım. Onları da yemeğe alıkoydum.

Yemek yenirken 'Yarın Cumhuriyet'i ilan edeceğiz' dedim. Orada bulunan arkadaşlar, hemen düşüncemi benimsediler. Yemeği bıraktık, hemen o dakikada, yapılacak işler için kısa bir program düzenledim ve arkadaşları görevlendirdim.

O gece birlikte bulunduğumuz arkadaşlar erkenden ayrıldılar. Yalnız İsmet Paşa Çankaya'da konuk idi. Onunla yalnız kaldıktan sonra bir yasa tasarısı hazırladık. Bu tasarıda 20 Ocak 1921 günlü Anayasanın devlet biçimini saptayan maddelerini şöylece değiştirmiştim:

Birinci maddenin sonuna: 'Türkiye Devletinin hükümet biçimi Cumhuriyettir' tümcesini ekledim. Üçüncü maddeyi şöyle değiştirdim: 'Türkiye Devleti, Büyük Millet Meclisi'nce yönetilir. Meclis, hükümetin yönetim kollarını bakanlar aracılığı ile yönetir."

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu'nda 29 Ekim 1923 Pazartesi günü öğleden önce görüşmeler ve tartışmalar başladı. Atatürk, Çankaya'dan, toplantıya Bakanlar Kurulu seçimi konusundaki tikanıklığı gidermeye çağrıldı.

Kürsüye çıkıp, "Eksiklik ve kötülük, uygula-

makta olduğumuz yöntem ve biçimdedir. Güçlüğün giderilmesi zamanı gelmiştir" diyen Atatürk önerisini sundu.

Söz alan İsmet İnönü, "Bütün dünya bizim bir hükümet biçimi görüşüğümüzü biliyor. Bu görüşmelerimizi bir sonuca bağlamamak, güçsüzlüğü ve düzensizliği sürdürmekten başka birşey değildir. Ulus, egemenliğine ve alın yazısına kendisi el koymuştur. Öyle ise bunu yasa ile belirtmekten niye çekiniyoruz?" dedi.

Ardından Abdürahman Şeref söz aldı. "Hükümet biçimlerini birer birer saymak gereksizdir. Egemenlik kayıtsız ve koşulsuz ulusundur. Kime sorarsanız sorun bu, Cumhuriyettir, doğan çocuğun adıdır. Ama bu ad kimilerine hoş gelmemiş, varsın gelmesin!"

Hanedan yanlılarının ve kişisel beklentilerini ulusun çıkarlarının üstünde görenlerin engel olma girişimlerine karşın Atatürk'ün önerileri tek tek okunarak kabul edildi. Parti toplantısı bittikten birkaç saat sonra Meclis akşam toplandı.

Başkan vekili İsmet İnönü'nün önerisi ile Anayasa değişikliği görüşmeye alındı. "Yaşasın Cumhuriyet" alkışları ile onaylandı. Avrupalılar'ın "Sizin devlet başkanınız yok, meclis başkanı var. Demek ki siz ayrı başkan bekliyorsunuz" diyerek küçümsedikleri Türkiye'nin, oy çokluğu ile cumhurbaşkanı da belirlendi. Cumhuriyet'i kuran Atatürk'e hak ettiği yer verildi.

Cumhuriyet, içinde bulunduğumuz bu çağda bile çevremizi kuşatan ülkelere bakıldığında çok ileri bir adım olduğunu gösteriyor.

Atatürk'ün gözbebeği olan bu yönetim biçimi yaşanan ekonomik, sosyal krizlere karşın sağlam temeller üstüne kuruldu. Atatürk bunu Cumhuriyet'in kuruluşunun ilk ayında şöyle dile getirdi:

"Cumhuriyetimiz öyle sanıldığı gibi zayıf değildir. Cumhuriyet bedava da kazanılmış değildir. Bunu elde etmek için çok kan döktük. Her yanda kırmızı kanımızı akıttık. Gerekğinde kurumlarımızı savunmak için gerekeni yapmaya hazırız. Cumhuriyet düşünce özgürlüğünden yanadır. İçtenlikli ve yasal olmak koşuluyla her düşünceye saygı gösteririz. Her kanı bizce saygındır. Yalnız karşıtlarımızın insaflı olmaları gerekir. Bu ülke dünyada hiçbir ulusun başına gelmeyen bir olaydan yıkık dökük kurtulmuştur. Zorlukla, ancak canımızı kurtardık. Şimdi bu koşullar altında ve henüz resmen barış haline bile girmemişken hükümetleri hiçbir şey yapmamakla suçlamak bilmem ne dereceye kadar haklıdır. Ülke baştan sona bir çorak halindedir. Hain düşman taş taş üstünde bırakmamıştır. Tüm buraları bayındırlaştırmak zorundayız. Bunu tümüyle kökünden çözümleneceğiz. Çok kısa sürede ülkede tam güvenliği sağlayacağız. Şöyle böyle pamuk ipliğine bağlanmış bir düzen ve güvenlik değil, en gelişkin sayılan ülkedeki kadar dirlik gelecektir. Ne olursa olsun ülke çağdaş,

uygar ve yenilikçi olacaktır. Bizim için bu yaşam davasıdır.

Tüm özverilerimizin verimli olması buna bağlıdır. Türkiye yeni düşünce ile donanmış, namuslu bir yönetimde olacaktır. Halkla çok temasım var. O saf köylü bilemezsiniz ne kadar yenilik yanlısıdır. İşlerimizin yürütülmesinde engelleme hiçbir zaman bu yoğun kitleden gelmeyecektir. Halk bolluğa kavuşmuş, bağımsız, zengin olmak istiyor. Komşularının refahını görerek fakir olmak pek ağırdır. Gerici düşünceler besleyenler belirli bir sınıfa dayanabileceklerini sanıyorlar. Bu kesinlikle bir sanı, bir kuruntudur. İlerleme yolumuza dikilecek olanları ezip geçeceğiz. Dünya hızlı bir akımla ilerliyor. Biz bu uyumun dışında kalabilir miyiz?"

Cumhuriyet, Atatürk için kutsaldı. Cumhuriyet Bayramları'nda tüm günü ayakta neşe ile geçirirdi. Hasta yatağında ölümle pençeleşirken bile aklı Cumhuriyet Bayramı'ndaydı.

Son günlerinde yanından ayrılmayan Şükrü Kaya, O'nun gördüğü son Cumhuriyet Bayramı'nı şöyle anlatıyor: "Süzülmüş, takatsiz ve solgundu. Artık günleri değil, saatleri sayılıydı. Kesik kesik konuşuyor, yanındakiler de onu oyalayacak laflar söylüyorlardı. Bir aralık pencereden bol ışık yansdı. Işıklarla donanmış bir Boğaziçi vapuru, sarayın rıhtımına yanaşacak kadar yaklaşmıştı. Alkışlar, ölümün kanat gerdiği bu hüznü odanın matemli havasını dalgalandırdı.

'Üniversite gençleri tebrike gelmişler' dediler. İşaret etti. Kollarına girildi. Pencere kenarındaki koltuğa oturtuldu. Ayağa kalkmak istedi, kaldırıldı. Eliyle vapurdakileri selamladı. Görüldü mü, sezildi mi bilmiyorum. Vapurda bir alkış tufanıdır koptu. 'Yaşa' sesleri göklere yükselirken vapur da hareket etti. 'Dağ başını duman almış'ın ilk nağmelerini işiten Atatürk yanındakilere döndü. Halsizdi, fakat gözlerinde zekânın ve iradenin ışıkları parlıyordu. Fütursuz ve teessürsüz bir sesle gençler işiteceklermiş gibi: 'Bu bayramlar ve yarınlar sizindir, güle güle...' dedi. Atatürk yatağına yatırıldı. Kılıç Ali'yi sert bir öksürük tuttu, dışarıya fırladı.

Ben de çıktım. Hemşiresi, kızları, arkadaşları adamları için için ağlıyorlardı. Ben de onların arasında idim."

Atatürk'ün ölümüne inat ayağa kalkarak selamladığı Cumhuriyet, O'nun deyişiyle bir erdemdir ve "Cumhuriyet, düşünür, bilgili, kültürlü, sağlam bedenli ve yüksek karakterli koruyucular ister." Kız öğretmen okulunda öğrencilerin "Cumhuriyet nedir ve sultanlıktan farkı nedir?" sorusuna verdiği yanıt çok anlamlıdır:

"Cumhuriyet, ahlak erdemine dayanan bir yönetimdir. Cumhuriyet bir erdemdir. Sultanlık, korku ve korkutmaya dayanan bir yönetimdir."

AĞIN

Cevat ONAY

Sanmayın doğunun bir çıplak dağı,
Evleri kucaklar bahçesi, bağı,
Buz gibi soğuktur her bir kaynağı,
Dünyada cennete bir eştir Ağın.

Neyleyim kimsesiz, yalnız gibidir,
Her gün sönen bir yıldız gibidir,
Vereme tutulmuş bir kız gibidir,
Sineme basılmış ateştir Ağın.

Üç yama üstünde beş mahalledir,
Narları yakuttur, gülle güllerdir,
Yazık ki çektiği bu gün çiledir,
Nisyana atılmış bir yârdır Ağın.

Zümrüttür baharda, yazda ve güzde,
Ağaç bir ilâhtır bayırda, düzde,
Meyveler harmandır, çemenler dizde,
Bozkırda yemyeşil diyardır Ağın.

Ses, nağme başkadır şen bülbülünde,
Koku bir hayattır pembe gülünde,
Anayurt seslenir tatlı dilinde,
Ruhumun derdine dermandır Ağın.

İçimde hasreti var sızım sızım,
Yetişmiş her dalı oğlum ve kızım,
Ondan uzaklarda sanki yalnızım,
Gözümde bir başka cihandır Ağın...

1967

CUMHURİYETİMİZİN ONUNCU YIL COŞKUSU

Osman Sulhi AKSU

Gözbebeğimiz güzel İstanbul'umuz, 13 Kasım 1918'de itilaf devletleri (İngiltere, Fransa, İtalya ve Rusya) tarafından işgal edilmişti. Elli beş düşman savaş gemisi ile işgale uğramış olan İstanbul'un acısını Türk milleti kara gün olarak hâlâ yaşamaktadır. Düşman savaş gemileri Dolmabahçe önlerinde toplanıp Osmanlı Sarayı'na çevirmiş, onun şanlı tarihine meydan okurcasına küstahlığını ifade eden bir tavır içindedir. Bu sırada Maçka sırtlarında bu küstahlığı gören ve "Kurtuluş" hazırlığı içinde bulunan ulu önder Gazi Mustafa Kemal, bu Türk düşmanlarını lanetleyen bir ifade ile, "**Geldikleri gibi giderler**" diye meşhur deyimini söylemişti.

Aradan geçen bir süre sonra o gün gelmişti. 2 Ekim 1923'de İstanbul içinde bir veda gösterisi yapan bu düşman askerleri, yine onları götürmek için bekleyen gemilerine binmek üzere sıralanmışlardı. Bunların gideceklerini öğrenen İstanbul halkı, buruk bir sevinçle gidişlerini görmek için çevrede toplanmışlardı. Bir an evvel gitmelerini sabırsızlıkla bekliyorlardı. İtilaf ordularının başkumandanı atı üzerinde Dolmabahçe Meydanı'na geldiği sırada, yiğit bir Türk ona doğru saldırarak lanetler yağdırıyordu. Düşman inzibat askerlerinin yakalayıp götürmek istediği bir sırada, Müstevli başkumandanı: "Bırakın o Türkü, on yıl geçmeden bu devlet tamamen çökecek, biz yine bu sefer temelli geleceğiz" demiştir.

Onlar Dolmabahçe Meydanı'ndaki Türk Bayrağını selamlayarak defolup gittiler. 6 Ekim 1923 günü de şanlı ordumuz İstanbul'a girdi.

29 Ekim 1923 Cumhuriyetimizin ilan edildiği mutlu gün... Büyük kurtarıcımız Mustafa Kemal Paşa'nın nutkunda da üzerinde hassasiyetle durduğu gibi, Cumhuriyetimizi her on yılda bir, daha büyük törenlerle daha büyük şereflerle kutlama amacına yönelik, 29 Ekim 1933'e hazırlanıyorduk. Evlerin önleri süsleniyor, bayraklar asılıyordu. Okullarda vatan şiirleri, Atatürk şiirleri ezberleniyor, elektrik olmayan çoğu evlerde kapılara süslü fenerler asılıyordu. İnsanlar pür neşe, hareket halinde bu şenliğe elinden geldiğince katkıda bulunmak çabası ile koşuşturuyordu.

Ve o gün geldi. Cumhuriyetimiz onuncu yılına

girmişti. 29 Ekim 1933 bayram günü her mahallede, hatta her sokakta davullar çalınıyordu. Dolmabahçe Meydanı'nda sona erecek olan Kurtuluş Şenlik Yürüyüşü'ne herkesin katılabileceğini ilan ediyorlardı.

Babam, bir haftadır görevi başında ve eve gelmemişti. Ben on yaşında idim. Annem üçüncü çocuğuna yeni doğum yapmış lohusa döşesinde yatmakta idi. Ve bu coşku sırasında ezilme tehlikesine karşı beni sokağa bırakmıyorlardı. Kaçma ihtimaline karşı kilit altına alınmışım. Hatta ve hatta üzerimden gömleğim, pantolonum, ayakkabılarım ve çoraplarım çıkarılarak don-fanila bırakılmışım. Okuldan aldığım feyzle ve arkadaşlarımla arasında küçük düşmemek azminde idim. Ve her şeyi göze alarak tuvaletin küçük penceresinden kendimi dışarı attım. Koşarak Sultanahmet Meydanı'na gittim. Bugün ifade edemeyeceğim bir coşku seli içine karışmışım ve Beyazıt Meydanı'na kadar okulda öğrendiğim marşları söyleyerek yürüdüm. Hayatımın en coşkulu, en sevinçli, en mutlu gününü yaşamışım.

İşte o gün gırtlığımızı yırtarcasına söylediğimiz marşlardan birisi de Onuncu Yıl Marşı idi.

Faruk Nafiz Çamlıbel ve Behçet Kemal Çağlar tarafından yazılıp, Cemal Reşit Rey tarafından bestelenen bu ünlü marşın bir bölümüyle yazımı noktalıyorum...

ONUNCU YIL MARŞI

*Çıktık açık alınla, on yılda her savaştan,
On yılda on beş milyon genç yarattık her yaştan;
Başta bütün dünyanın saydığı Başkumandan,
Demirağlarla ördük anayurdu dört baştan.*

*Türk'üz: Cumhuriyet'in göğsümüz tunç siperi;
Türk'e durmak yaraşmaz, Türk önde, Türk ileri!*

*Bir hızda kötülüğü, geriliği boğarız;
Karanlığın üstüne güneş gibi doğarız.
Türk'üz, bütün başlardan üstün olan başlarız;
Tarihten önce vardık tarihten sonra varız.*

*Türk'üz: Cumhuriyet'in göğsümüz tunç siperi;
Türk'e durmak yaraşmaz, Türk önde Türk ileri!*

SADETTİN SOYLU'DAN ANILAR - II -

Nazım BAYATA

Kim bu sınıfın matematik öğretmeni?

İsli, puslu, kasvetli bir kış akşamı. Ankara Namık Kemal Ortaokulu'nun öğretmen toplantılarından birindeyiz. Üç lambası olanın birini söndürmesinin Enerji Bakanlarınca yana yakıla istendiği yıllar. Türkiye'de elektrik sıkıntısı ve kısıntısı var. Tavandaki floresan lambanın zar zor aydınlattığı müdür odasında, muavin İbrahim Gökten, önündeki listeden okuyor:

Türkçe: Başarısız, bunca... Başarı oranı yüzde bilmem kaç. Matematik, sosyal bilgiler... derken sınıfın bütün dersleri, başaranlar, başaramayanlar ve başarı oranları ile sayılıp dökülüyor.

En iyi matematik öğretmenlerinden

Ortada ilginç bir durum var: En başarılı ders MATEMATİK.

Öbür derslerde öğrencilerin yarısı başarısız iken, matematikten başarısız sayısı üçü, beşi geçmiyor. Olacak şey mi bu yahu? Matematik bu denli mi ucuzladı? Ne yaptığını sanıyor bu matematik öğretmeni?

-Kim Allah aşkına bu sınıfın matematik öğretmeni?

Bunu diyen Bakanlıkta görevli olup, okulumuzda ücret karşılığı matematik okutan Hasan Ataç'tır. Sürdürüyor konuşmasını:

-Kim ise görelim de bu üstün başarıyı nasıl sağlıyor, biz de öğrenelim.

Öğretmenler arasında birilerinin bana karşı bozuk çaldıklarını bilirdim... Sözcüklerini bir sınıf arkadaşımın üstleneceği doğrusu hiç aklıma gelmemişti...

Müdür Muammer Dülger tatsız bir tartışmaya yol açmamak için, soruları yanıtsız bırakıp geçiştirme eğiliminde...

Hasan'ın arkasındaki grup pusuya yatmış gibi sessiz bekliyor.

-Benim bu sınıfın öğretmeni. Bu tür eleştirilere alışkınım arkadaşlar, dedim.

-Geldiğim okullarda bu çeşit sorularla sık sık karşılaşmışımdır. Onlara yanıtım hep şu olmuştur. Ben, öğrencilerimi yetiştirmeden bir üst sınıfa geçirmekte isem, birlikte yaptığımız Devlet Ortaokul Bitirme Sınavlarında gerekir ki benim öğrencilerim sapır sapır dökülsünler, sizinkiler de

ellerini kollarını sallayarak okul bitirsinler... Oysa gerçek hiç de böyle değildir. Tam tersinedir. Yanıtları şu olurdu:

-O başka, bu başka.

Benimki savunmadan çok meydan okuma idi. Sene sonunda sınav sonuçları, söylediklerimi doğrulamalıydı. Bana karşı olanlar bunu gözleriyle görmeliydiler. Tersliğe bak ki o yıl son sınıflarda dersim yoktu. Birden tabiiye öğretmeni Aliye Öncel'in tok ve pürüzsüz sesi duyuldu:

-Bir dakika arkadaşlar!

Herkes kulak kesilmişti. Dobra dobra konuşan bu arkadaş gene ne söyleyecekti? Bütün yüzler O'na dönmüştü. Aliye hanım konuşmasını şöyle sürdürdü:

-Ankara Milli Eğitim Müdürü rahmetli Hasan Özbay'la ailecek tanışırdık. En son geçen bayramda gelmişlerdi. Konuşurken "bilir misiniz" dedi:

-Sadettin Soylu, Türkiye'deki matematik öğretmenlerinin en iyilerindendir.

Hay ağzına sağlık Aliye öğretmen. Kalkıp da bunların her birine bir sille vursaydın, ancak bu derece perişan edebilirdin.

Hasan Özbay da matematik öğretmeni. Üstelik Bakanlık müfettişliği de yapmış. Bu yargısının elbette sağlam dayanakları olacak. Bizimkilerin başları eğiktir. Onlar da bunu düşünüyor olmalıydılar.

Bu Aliye Öncel hanımla Konya Erkek Ortaokulu'nda bir yıldan fazla çalışmıştık. Namık Kemal Ortaokulu'nda karşılaştığımız zaman tanışlık vermemişti. Hoş geldin dedi mi demedi mi anımsayamıyorum. Bu nedenle bana karşı biraz soğuk bulurdum. Son derece kuvvetli adalet duygusu, sağlam mantığı, sağlam karakteri vardı.

Okulun müsamere salonunda veli-öğretmen görüşmesi var. Öğretmenlerin önünde uzunlu, kısalı kuyruklar oluşmuş. Aliye öğretmenin pürüzsüz sesi salonda gürlemeye başladı:

-Biraz daha ileri gidersen toplantıyı iptal ederiz.

Sesini daha da yükselterek:

-Görüşmeyi durdurun arkadaşlar.

Defterleri kapatıp önümüzdeki masalara bıraktık. İleri giden veli özür mü diledi, ne oldu

ise Aliye öğretmenden yeni bir komut:

- Devam edelim arkadaşlar!

Sırasında doğruyu savunan mert insanlara toplumumuzda öyle derin bir özlem var ki...

* * *

Hasan Özbay'ın hakkımdaki kesin yargısı neye dayanıyor? 31 Mayıs 1950... Malatya Lise-si'nde yılın son günü. Derslere giriyoruz, ama ders yapmıyor, ders saatini konuşmayla geçiştiriyoruz. Orta birinci sınıflardan birinde öğrencilerle konuşmaya dalmışım. Sınıfın kapısı vuruldu. İçeri giren Bakanlık müfettişi Hasan Özbay'dır. Şimdi de öyle mi bilmem. O zamanlar Diyarbakır, Milli Eğitim Bakanlığı müfettişlerinin bölge merkeziydi. Müfettiş bey sabahleyin Diyarbakır treninden inmiş, ayağının tozu ile teftişe koyulmuştu. Terfi senem. Müfettiş de sohbet etmeye gelmedi ya... Dersimi dinlemek, hakkımda kanaat edinmek ister. Ders yapıyormuş izlenimini vermek için, tahtaya bir öğrenci kaldırdım. Sınıfta bir müzakere havası estirdim. Dersten sonra müdür odasına birlikte indiğimiz müfettiş, kanaatını şu sözlerle açıkladı:

-İnşirah buldum, inşirah buldum, inşirah buldum. İlkokulda çalıştın mı?

-Hem de sekiz sene.

-Oh, oh ne güzel, ne güzel.

Hasan bey, ilkokulda öğretmenlik yapmış olmaya büyük değer veriyor.

O yıllarda "aktif metot" modası var. Müfettişin sırtımı sıvazladığını görünce müdür Ziver Tezveren de lafa karıştı:

-Sadettin bey, okulumuzda aktif metodu büyük bir sabırla, en iyi uygulayan tek öğretmeni-mizdir.

Hasan Özbay tahkikat için birkaç ay içinde Malatya Lisesi'ne bir daha geldi. Akçadağ Köy Enstitüsü'nde kurs, seminer gibi çalışmalar yapılıyordu. Hasan bey, bizde de böyle çalışmalar

olsa da, beni kastederek, O'na ders verdirsek diye ilköğretim müfettişi Ahmet Atılğan'la konuşmuş. Fazla çekingen olduğumu söylemeyi de unutma-mış. Bu konuşmalar Merkez maarif memuru İsmail Hakkı Ertürk aracılığı ile bana ulaştı. Lise sınıflarının yazılı bir bütünleme sınavında Hasan bey sıralar arasında dolaşıyor. Yaklaştım:

-Ziyareti âlinize geleceğim, ama tahkikatın bitmesini bekliyorum.

Böylece çekingen olmadığımı göstermiş olacaktım.

-Bu akşam gel.

Akşam yemeğinden sonra gittim. Gazi İlkokulu'nun bir odasında kalıyor. Hafifçe içki-liydi. Tahkikatın bitmiş olduğunu söylemekle birlikte, müdür Ziver Tezveren hakkında ağzımdan laf almayı ihtimal etmedi.

-Muavinlikten niçin istifa ettin?

-Sınıfta daha yararlı olacağıma inandığım için.

-Müdür hakkındaki iddialar sence doğru mu? Mesela Diyarbakır'a giderken otobüste müzik öğretmeni bayanın ağzına çikolata koyması?

- Ben bu yolculukların hiçbirine katılmadım. Ziver beyin kadınlara karşı bir ilgisine de tanık olmadım. Tek kusuru bence despotluğudur.

Konuyu değiştirdik.

-Ortaokul müdürü olmak ister misin? Müdürü seçerken çok kez bizden sorarlar.

-Doğu mu, Batı mı?

-Hepsi olabilir.

-Gene de açık müdürlüklerin bir listesi elimde olmalı ki bakıp bir tercih yapabileyim.

Müfettişin ağzında gevelediği bir sözcük var: BULANIK. Muş'un bir ilçesi. Orayı bana uygun görüyor.

Malatya'da, bankaya borçlanarak bir evcik edindiğimi, kızımı sanat enstitüsünde okuttuğumu ileri sürdüm mü?

DÜZELTME VE ÖZÜR

Dergimizin Temmuz-Ağustos 2005 sayısında; Adnan Binyazar'ın "Ağın'a Özlem" yazısının 4. sayfa, sağ sütun 2. paragrafındaki "Avustralya'nın" sözcüğü "Avusturya'nın", 18. sayfadaki Ahmed Arif'in "Hasretinden Prangalar Eskittim" şiirinin ilk satırındaki "aldatabilmek" sözcüğü "anlatabilmek" şeklinde olacaktır.

Ayrıca, 21. ve 22. sayfaların yeri yanlış basılmıştır.

Bu basım hatalarını düzeltir, okurlarımızdan özür dileriz.

NERDESİN?

Mehmet ERGÖNÜL

Köz gibidir hasretlikten yüreğim
Yas kuşuyum, karalıdır tereğim.
Umudum yok, kanadım yok nerdesin?
Okyanusta parçalandı küreğim.

Bahçe desem yeşildesin, buğulu
Çiçek desem karamuksun, ağulu.
Sen yoğiken huzur, benden huzursuz
Kasavetim bulut bulut yığılı.

Dal kurudu, dil kurudu bu son söz
Başım duman, dışım kömür, içim köz.
Âşıkların tekmiil yaşı bendedir
Dayanır mı bunca derde garip öz.

SON DURAK

Tellim tellim uzaklardan görünür
Fidan boyun, siyah saçın yâr senin,
İsyan olur ardın sıra yürünür
Öpülesi dudakların var senin.

Gel desen de, dizlerimin hali yok
Vatanım var, durağım var, yolu yok.
Hasta mısın yüzün neden alı yok?
Bilemedim gönlünde mi çor senin?

Dalım yoktur, el dalına konarım
Ağlar ağlar göz yaşım la yunarım.
Yıllar var ki tütüm tütüm yanarım
Elinde mi, dilinde mi kor senin?

GÖRDÜKLERİM

İsmail BEŞE

Hayata bağlılığımızın, yaşamayı sevmemizin sebepleri arasında ümit ve hatıranın değerleri ölçülemez. Belirli noktadan meçhule akan hayat yolu, sonlu olarak ferdin, sonsuz olarak milletin var oluşu, hatıraları ve ümidi ile kaimdir. Mahşeri hayatın asaleti, sefaleti aynı duyguyu taşıyan insanları birleştirmekte, varolma, yaşama, yaşatma azmini, millî şuuru doğurmaktadır.

Çevremize, köy ve kasabamıza, ailemize ve şahsımıza inelim. Müşterek olduğumuz noktalar o kadar çoktur ki, her an hissetmesek dahi hadiseler kendine çeker, ona yaklaşır duygulanır, coşar veya kederleniriz. Evimizde en üzüntülü, yorgun halimizde sokaktan gelen ahenkli bir davul sesini, hemen pencereye koşar kayboluncaya kadar takip ederiz.

* * *

Aşağı damda yatıyorum sene bilmem kaç; rüyadan irkilir gibi uyandım, sakın, sessiz ve serin havada tatlı bir ses; hemen intikal ettim; o gün Kepekçigilin rahmetli Hüsnü Ağabeyin düğünü olacaktı. Çalgı geliyor. Ne tatlı ne güzel nağmeler. Hafif davul sesini boğan Gani Dayı'nın klarneti, Kenger'in (Dılo) kemani, uyuyan Ağın üzerine ne güzel ne renkli bir örtü çekiyor. (Sabahın seher vaktinde görebilsem...) Uyanıp damlara çıkan,

pencerelerden sarkanlar...demek uyanan ben değilim başkaları da var.

Anam da namazını bitirmiş dışarı çıkmıştı ki ilk sözü "tuf tuf" oldu. Bu beni üzen en firkatli sözdü. O "tuf tuf" bana idi. Çünkü o gün ikmal imtihanına gitmek için akşamdan hazırlanmış, sabahleyin de makineye binecektim.

Ben bu düğünü görmedim, fakat çok düğün gördüm. Çocukluk ve gençliğimin düğünü biraz daha düzenli ve şenlikli idi.

* * *

Gani Dayı halay işareti verdimi, iyi oyuncu olarak tanınanlar ya kenara çekilir yahut alâka göstermiyorlarmış gibi davranırlar, davet beklerlerdi... Nazlanırlar, bahaneler ileri sürerler; yine de oynarlardı.

Büyük mendili ile başta Kahvecigilin Hüseyin, Hekkâmbaşigilin Mehmet, Semercigilin İbrahim, Lingirgilin Hüseyin dayılar ve arkadaşları; uzun (Isssss) işaretinden sonra ağır ve vakur oyuna başarlardı. Oyun karışmaz, oyuncu karışmazdı. Uzun bir halayla faslı tamamlarlardı. Çalgının sesi ile coşan bizler, hemen bir daire çevirir yumruk oyununa başlardık. Davul durmuş, etrafımız kalabalıklaşmıştır. Yumruğuna güvenen, canını ortaya

atanlar iştirak eder, dönerlerdi. Canımızın acımasını niye isterdik, düşünüyorum da kaynayan kana bağlıyorum. Yumruğundan en çok çekindiğim Çuhadargilin Sabri, Apuşmalı Hüseyin'di. Temsilde hata olmasın boğalar gibi kıyasıya vuruşurduk. Bir başka grup ortasında; usulsüz güreş yapanlar, yerlerde sürünenler, gömleği, entarisi veya pantolonu, ceketi yırtılanlar... Hoyrat, haşın amma bunlar da bizim o dekor içinde eğlencemiz, zevkimizdi.

Ağın - Aşağı Cami'nin Önü

Lingirgilin İsmet Şahin'in düğünü

Gani Dayı dinlendi; yumruklaşan, güreşen bizler de oyunu bitirdik. Fasıl başlamıştır, sıra bizlerdedir. Seyirciyi memnun edecek kadar hünerimiz vardır. İkincigilin Muhlis, Çuhadargilin Sabri, Polis Aligilin Mustafa, Damatgilin Burhan, Kayagilin İbrahim, Addegilin Bahattin, Aliuşaklı Zihni, Kulunçgilin Hüsnü, İsmail Gavasgilin Bedrettin, ben ve diğer arkadaşlar... Bizim fasılda kol biraz daha uzun, hareketli ve heyecanlı.

Fakat Mehemmet Dayı'nın türkülerini okuyamazdık:

***Yara benden yara benden
Yalvarın yara benden
Sinemde dağ-ı hicran
Sağalmaz yara benden***

Sözlerinde o insanların azabını, nesillerin çektiklerini gizleyen bu şarkı, iplere asılan gaz lambaları hüzmelerinden süzülerek, karanlık vadinin derinliklerinde eriyip kaybolurdu.

Sigarasını bitiren Gani Dayı, kenarla orta arasındaki büyücek bir taş yahu uzun bir hezana ilişerek kol oyununa davet ederdi. İşte Hacı Yusufgilin Kemal, işte Bahattin, işte Mustafa, işte Sıtkı Dayı... Tam oyun sona ereceğine yakın, ne zaman geldiği bilinmeyen uzun

beyaz entarili, kalıplı siyah fotörü, bağları çözükle asker fotini, bakımlı pos bıyıkları ile Eyüp Ağa oyuna dalar ve Gani'yi iyice yorardı.

Dut çarşafı ile kurulan sahnede yaptığımız müsamer, düğüne renk, seyirciye zevk verirdi. Hele zeybek faslı çocukları nasıl memnun ederdi. Uydurma gelin teşhisine erkek ve kadın her seyirci iştirak eder ve tanındığı an, zeybeğin açtığı meydana elinde mumla güveyi ve oyuncular girerdi.

Düğün evi karınca yuvası gibidir. Girilir, çıkılır, çalışılır, yenilir, yıkılır... Hizmetlerin çoğu etrafla yürütülür. Herkes hal ve ahvaline göre yardım eder. Hiçbir hususta düğün sahibi yalnız bırakılmaz. Bu kolektif hizmet anlayışı bizim her yönümüzü ihata etmiştir. Fakirizdir amma diğerkâımızdır. İmkânımız ve vaktimiz nispetinde hepimiz herkese yardımı severiz. İnanç, heyecan ve halk sevgisi, hakka sevgi hepimizde mevcut haslettir. Kaç dargınımız, kaç hırslıamız, arslıamız vardır; bir elimizin parmakları bunlara çok gelir. Bu hasletimizi işlemememiz eksikimiz, kusurumuzdur.

Düğün hazırlanmıştır. Hatır için, keyif için, şenlik için gidecekler grup grup toplanmıştır. Seseane yüklenmiş, ortasına çocuk oturtulmuştur. At, dizginini etrafında dönüp duruyor.

Bedrettin Korkmaz, Şemsettin Korkmaz halayda

Hattımgilin Dünder Uyanık'ın düğünü

Bütün kabile yol havası ile hafif bir dalgalanmadan sonra yavaş yavaş yürümeye başlar. İleride yan yana yürüyen, oynayan atlar, sert ikazları çalgı ve önünde birkaç oyuncu, el ele çocuklar ve bembeyaz temiz örtülere bürünmüş bacı, bibi ve teyzelerimiz... Bunlardan koşanlar, yarı yolda kabileye karışanlar...

Gani Dayı aniden havayı değiştirir yol gösterirdi. Kimin içindi bilemezdik. Arkadan:

*Gamzedeler gamze deler
Gam vurur, gamze deler
Sinem hakkâk delemes
Delerse gamze deler*

veya

Oku yara

Git derdim oku yara

Sinemde yer kalmadı

Meğer ok oku yara

Saz ve söz cümbüşü herkesin gönlünü doldurmuş, yol bitmiş, kabile dinlenmiştir.

Tarlada gruplaşan, oynayan, şahlanan atların sırtında kaybolurcasına uzanan ve küçülen biniciler; vuranlar, vurulanlar, kaçanlar ve gürleyerek kovalayanlar...

Ecdat yadigârı destanlaşmış bu eğlence çoktan bahar karı gibi eridi kayboldu. Şimdi, sesgane için at bulmak dahi mesele. Ecdadımızın üzerinde büyüdüğü ve öldüğü bu asil mahluk şimdi meydanlarda

kumar aleti olmak için yetiştirilmekte ve beslenmektedir.

Eh! Vakit tamam, düğüncü yavaş yavaş kımıldamakta, içeriye haberler gönderilmekte, haberler alınmaktadır. Bazılarının sinirli halleri gözden kaçmıyor. Gözler nemli, gönüller kırgın... Sebebini aramaya kalkmayın. Bu, birinin bittiği yerde başlayan tatlı hayallerin sevincinden midir? Nedendir bilinmez!...

Örtmenin altında Kenger (Dılo) akordunu yapmakta, Gani Dayı ses vermekte. Keman tizden taksime girmiş, Gani Dayı'yı hazırlama gayretinde. Gitme hazırlığı ilerliyor, sesgane yüklenmiş. At birden fazla.

Hazırlığın bitmek üzere olduğunu hisseden Gani Dayı birdenbire (**Atlar eğelendi balam geldi kapiya**) havası ile evdeki telaşı, heyecanı son haddine çıkarmıştır. Gözler anada ve daima meşgul gözüken babadadır. Bütün iradesine rağmen gözlerindeki ıslaklığı atamıyor.

Gelin kapıda gözüktüğü an, çalgı sesine hıçkırıklar da karışmakta ve kabile neşe, sevinç, hüznün ve toz dalgası arasında ilerlemektedir. Anne, sere serpe çağlayan gözyaşlarını silerek kapının ardına çömelmiş, ruhundaki boşluğa mana aramaktadır. Gelin gelmiş, düğün bitmiş, hava durulmuştur.

Fakat bu düğün bir aşkın sonucu mu yoksa bir geleneğin eseri mi olmuştur? Sizler de bunu tayin edin...

Ağın Dergisi - Mayıs 1967

SANA NE YAPTILAR?

Attilâ İLHAN

o sabah mı çıkmıştın bir gün önce mi
bir bıçağın ağzında yürür gibiydin
demirlerin soğukluğu soluk dudaklarında
gözlerinde karanlığı dar hücrelerin
seni görür görmez özgürlüğümden utandım
söyle ne içersin çay mı kahve mi
çok değişmişsin birden tanıyamadım

saçların uzundu omuzlarına akardı
gönlümüz şenlenirdi sarışınılığından
onlar mı kestiler sen mi kısalttın
gülerdin içimize aylar doğardı
görünmez dağların arkasından
eski gülümsemeni beyhude aradım
o sabah mı çıkmıştın bir gün önce mi
çok değişmişsin birden tanıyamadım

bir çay içer misin yoksa kahve mi
kibritim yok demek cıgaraya başladın
ellerin de titriyor bir şeyin mi var
böyle bir kız değildin sen eskiden
sana ne yaptılar sana ne yaptılar
kirpiklerin ıslanıyor durur dururken
o sabah mı çıkmıştın bir gün önce mi
çok değişmişsin birden tanıyamadım

KEMALİYE'DE MAHKÛM

Prof. Dr. M. Sadık DEMİRİSOY

Doğduğum yer olan Kemaliye toplum bilimcilerin üzerinde uzun uzun incelemeler yapması gereken bir yerdir. Cinayet, hırsızlık, ırsızlık ve diğer kriminolojik suçlar hemen hemen hiç görülmez. Dışarıdan gelenlerin işlediği “Başbağlar Katliamı” hariç Cumhuriyet devrinde cinayet işlenmemiştir. İnsanlar kapılarını açık bırakarak komşuya giderler. İnsanların %100'e yakını okuma yazma bilir.

Kemaliye'ye gelen hakim, savcı, polis bayram eder, sanki emekliliğin tadını çıkarır. Korkarak geldiği Kemaliye'den unutulmaz anılarla ayrılır ve hayatı boyunca bu yöreye tutkulu olarak yaşar.

Kemaliye 20. yüzyılın başlarından itibaren insanlarını ya savaşlarda kaybetmiş, ya da İstanbul, Ankara gibi büyük şehirlere yollamıştır. Eskinin kalabalık, kervan yollarının geçtiği şehir artık yaşlıların sohbetlerinde kalmıştır.

Kemaliye'nin daha da küçülmemesi için yöre insanları ilginç yöntemler bulmuşlardır. Nüfus sayımlarında otobüslere doluşup baba vatanını ziyaret ederler, treni Kemaliye içinde durdurup saydırırlar. Bu yöntemlerden bir diğeri de şehire mümkün olduğu kadar fazla memurun tayinini sağlamaktır. Devlet baba bu memurlara düzenli maaş ödeyecek, Kemaliye esnafı da bu paradan nasiplenecek, böylece büyük şehirlere göç önlenecektir.

Devlet babanın memurlarına maaş ödediği bir devlet kuruluşu da şehrin hapishanesidir. Ancak hapishaneye hapishane demeye de kırk şahit gereklidir. Çünkü hapishanede bol bol gardiyan vardır ama, ya mahkûm yoktur ya da bir, bilemediniz bir veya iki tane mahkûm vardır. Genellikle bu

mahkûm veya mahkûmlar da Kemaliyeli değildir. Büyük şehirdeki Kemaliyelilerin büyük uğraşları sonucu, hapishane kapanıp gardiyanlar gitmesin diye torpille naklettirdikleri şehrin yabancısı mahkûmlardır. Yani hani şu gelişmiş ülkelerde 5-6 mahkûma bir gardiyan düşerken Kemaliye Hapishanesi'nde durum bunun tam tersidir.

Günlerden bir gün Kemaliye Hapishanesi'ne bir mahkûm nakledilir. Mahkûm siyasilerin hışmına uğramış bir gazetecidir. Kibarlığı, kravatı, takım elbisesi ile sanki mahkûm değil, vali gibidir. Cezası da az buz değildir. Hükümetin manevi şahsiyetine hakaret etmiştir. Bunun nasıl bir suç olduğunu kimse doğru dürüst anlayamamıştır. Adamcağız, gözleri yaşlı devamlı yazıp durmakta, çoluk çocuğunu özlemektedir. Dertlenebileceği bir mahkûm arkadaşı bile yoktur. Nedense mahkûmiyette ilk günler zor geçmektedir.

Aradan 3-4 gün geçer. İlçenin savcısı gözlerine inanamaz. Hapishanenin yeni gardiyanlarından İbrahim, bizim gazeteci mahkûmla şehrin ortasındaki Cumhuriyet Meydanı'nda kol kola gezmektedirler. Hışımın onları yanına gider ve kükreyerek mahkûmu göstererek:

“Ne demek bu? Bu adam ne arıyor dışarıda?”

Gardiyan İbrahim şaşkın bir ifade ile kendine bağırarak savcıya bakar. Daha önce hapishanede hiç mahkûm görmediği için savcının neden kızıp, bağırıldığını anlamamıştır. Kekeleyerek savcıya cevap verir:

“Bunda ne var, savcı bey, adamcağız kaç gündür dışarı çıkmadı. Çıkarıp memleketi şöyle bir göstereyim dedim.”

Adnan Binyazar'la "Şairin Kedisi" ni Konuştuk "YAZDIKLARIMIN MAYASINDA HEP YAŞADIKLARIM VARDIR"

Erdem ÖZTOP

ADNAN BINYAZAR
ŞAİRİN KEDİSİ

Açıkçası etkisinden daha kurtulamamıştım Adnan Binyazar'ın Ölümün Gölgesi Yok adlı o duygu yüklü romanından! Bir haber alıyorum ve Binyazar yeni bir kitapla tekrar merhaba diyor bizlere! Bu kez durak, 'öykü'; daha doğrusu ilk göz ağrısıyla hasret gideriş!.. Adnan Binyazar yeni bir eser yaratacak ve ben de onun üzerine söylemeyeceğim! Olacak iş değil! Keyifli bir söyleşi ile baş başa bırakıyorum sizi, sevgili okur...

-Sevgili Adnan Ağabey, öyküleriniz şu günlerde, "Şairin Kedisi" adıyla yayımlandı. İçtenlikle söylüyorum, kitabı okumak üzere her elime aldığınızda geri koydum! Bir hafta boyunca sürdü bu. Nedeni ise, geçen yıl okuduğum "Ölümün Gölgesi Yok" adlı romanınızın etkisinden hâlâ kurtulamamış olmam! Kuşkusuz, yine aynı düzeyde bir kitap okuyacaktım. Ama öykülerde öyle bir hüznle karşılaşırsam ne yapardım!.. Aklından geçenler başıma geldi; daha ilk öyküde sarsıldım. Söyleşimizin başında, bu duygularımı size aktarmadan edemedim...

-Böyle bir amacım yok, ama çok kişi roman ve öykülerimi okuyunca duygu sarsıntılarına uğradığını söylüyor. Sizin gibi, edebiyatın içinde kulaç atan bir arkadaşımın da etkilenmiş olmasını anlamlı buluyorum. Baudelaire'in şiiri için, "Yeni bir ürperme yarattı" denir. Sanatsal bir yaratı ürünü olan edebiyat, okuru değişik duygu dünyalarına götürmeli, insanın başka bir boyutuyla karşılaştırmalıdır okuru. Sanatın en büyük düşmanı yinelemeler ve tekdüzeliktir. Yazar, her yapıtında yeni bir arayışa girerse bundan kurtulmanın bir yolunu bulur.

-Yeni kitabınız öykü türünde. Oysa, son iki kitabınız roman türünde olunca, sizden yine yeni bir roman geleceğini sanmıştım; öykü ile karşılaşınca biraz şaşırdım...

-"Masalını Yitiren Dev" ile "Ölümün Gölgesi Yok" adlı romanlarım, yaşadıklarımın bir tür dışı vuruşudur. Benim yazı hayatımda kurgu çok belirgin değil. Öyküde bu dışı vurumun boyutu çok farklı. Roman, 'bütün' gözetilerek yazılıyor; öykü parçaları bütünleştirme çabasıdır. Bir sözcük, bir tümce, bir insan, hayvan, nesne, duygulanımlar... öykünün omurgasını oluşturabiliyor. Her roman, dilde, kurguda, olayları biçilmede yazana deneyim

kazandırıyor. Bu deneyimden geçmeyen bir yazar, romanın ya da öykünün oylumunu, neleri kaldırıp neleri kaldırmayacağını ilk aşamada kestiremez. Bunu kavrayınca, öykü mü yazacağını, roman mı yazacağını biliyor. "Şairin Kedisi"nde işlediğim konuların öyküye denk düştüğünü söyleyebilirim. Öykülerimde de, romanlarımda olduğu gibi, yaşadıklarımın dışı vuruşuna ilişkin akışlar var. Şunu anladım ki, öykü kurguya daha elverişli bir tür. Roman ise, durumlardan çok bir süreci gerektiriyor. Çabalarımızın özünde 'yazı' olunca, bunun öykü ya da roman olması şaşırtmamalıdır. Sanırım şaşırtıcı olan, öykü yazarların bir süre sonra romana geçmesi önyargısından doğuyor. Oysa, roman yazarken öykü, öykü yazayım derken roman ortaya çıkaran ne çok insan var! Metni sağlam kuruyor muyuz, önemli olan budur.

-Notlarımı karıştırırken, öykünün, sizin yazı yaşamınızda 'yeni bir türü deneme' olmadığını görüyorum. Edebiyat ortamına girdiğiniz yıllarda öyküler de yazıyordunuz, değil mi?

-Evet, 1960'ların başında öyküler yazıyordum. İlk yazdığım öykülerden "Tohum", Öğretmenler Bankası Öykü Yarışması'nda ikinci bile olmuştu. Sonra düşünsel yazılar ağırlık kazandı. Diyebilirim ki, 1970-2003 arası hiç öykü yazmadım.

-Yeri gelmişken sorayım, nasıl değerlendiriyorsunuz günümüz öykücülüğünü?

-Öyküde, romanda dışarıdan koyulmayan bir ölçü vardır: Yüzlerce de yazılsa geriye üç beş yazar kalır. Günümüzde de bu kural bozulmayacaktır; kuşkusuz ileriye yazarlar kalacaktır, ama çok değil. Her dönemde olduğu gibi, birçok yazar, biçimi, içeriği, söylemi aşağı yukarı birbirine benzer öyküler, romanlar yazıyor.

-Bir önceki soruda belirttim; önce öykü yazdığınızı, ardından roman, yine öykü... Peki, son birkaç yılda öykü yazarlarımızın bir, bilemedin ikinci kitaplarından sonra romana geçip, onda devam etmelerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

-Sanırım genç yazarları söz konusu ederek bu soruyu yöneltiyorsunuz. Küçüklüğümüzde bize geniş görünen sokakların yetişkinlikte darlığını ayımsadığımız gibi, öykü, bir süre sonra 'dar olanaklı' gelebilir yazana. Roman, yazarın geniş soluk almasına daha elverişlidir. Genç yazar, öyküyü roman yazmanın ilk basamağı sayıyorsa, bunda da istediği sonucu alamıyorsa, gelecek ona yanılgısını anımsatır. Yazmanın her alanı özen göstermeyi gerektirse de, öykünün, romana göre daha 'ince işli' olduğu bilinmelidir. Bir de şu var, belki de öykü yazmanın yazı mizacına aykırı olduğunu anlayıp romana geçmiş de olabilir kişi. Yazma, önce öykü, sonra roman

gibi algılanıyorsa, böyle bir yol izlemenin yazarı başarıya erdireceğine inanmıyorum. Ayrıca, kimi yazarlar, birinden birine geçme söz konusu olmadan, çeşitli türde yazma gereksinimi duymuş olabilirler. Şu günlerde yitirdiğimiz Atilla İlhan, öykünün dışında bütün türleri denemiş, bu alanda düzeyli eserler de yazmıştır. Necati Cumalı da, araştırmanın dışında her türü denemiştir. Öyle geniş bir alan ki bu, becerisi olan her yazar, istediği alanda at koşturabilir. Yazınımızda iki somut örnek var: Sait Faik en etkili öykülerini yazarken romanda o başarıyı gösterememiştir. Orhan Pamuk ise, çok kısa bir süre öykü yazmış, otuz yaşında, "Cevdet Bey ve Oğulları" gibi uzun soluklu bir romana imzasını atmıştır. Şu anlaşıyor ki, yazı bir biçim işi değil, yazarın her biçimde kendini var etme yeteneğidir. Montaigne yalnızca denemeler yazdı. Ama, düşünce dünyasında, bugün de 'deneme' denince onun adı geçiyor; romanda Don Quijote'nin adının geçtiği gibi...

-Son yıllarda pek çok yazar bir iki yılda bir roman yazıp, nerdeyse anında yayımlatıyorlar. Sizde ise dört beş yılı buluyor bu ara! Bir telefon sohbetimizden anımsıyorum, bir öyküyü altı ayda yazdığınızı söylemiştiniz. Bu beni şaşırtmıştı. Şu anda adını çıkaramayacağım, bir yazar on beş günde roman yazarken, sizin bir öyküyü altı ayda yazmanızda bir terslik yok mu?

-Bir terslik var, var olmasına da, jokeylerin atı koşturma becerisi diye bir şey de var. Beş ayda altı roman yazdığını söyleyenlere bugünlerde de rastlansa da, sanırım bu konuda kimse yaşadığı sürece yetmiş polisiye roman, otuz ciltlik öykü yazmış olan Agatha Christie ile yarışamaz. Beş on sayfalık bir metne roman deniyorsa elbette yazılmaz diye bir şey yok; ama yazılan gerçek anlamda 'roman' ise, bunu söyleyenin, zaman kavramını başka koşullara göre belirlediği düşünülebilir. Ben yazmada yavaşım. Belki de metni irdeleyici bir yöntemle ele alışından doğuyor bu. Size söylediğim gibi, "Şairin Kedisi"nde yer alan 'İri Kanatlı Ak Kuş'un da, *kitap-lık* dergisinin Ekim sayısında yayımlanan 'Uyku Güzeli' adlı öykümün yazılması da altı yedi ay sürdü. Yazan bir kişi olarak ben bu 'tersliğin' içinden çıkamıyorum, kafası takılıp soru yöneltten bir kişi olarak buna siz bir çözüm bulun...

-Kitabınızı konuşmaya başlayalım... Adını, içindeki bir öyküden alıyor kitap: "Şairin Kedisi". Sizinle bir ayaküstü konuşmamızda, sanırım daha uzun bir ad söylemiştiniz... Adı niye değişti kitabın?

-Kitaplarımıza uygun bir ad bulma beni çok uğraştırıyor. Bu kitaba öykülerimden birinin adını vermeyi düşünüyordum. Yine de ad arama aşamasında, beğenisine önem verdiğim arkadaşlarım sorduğum oluyor. Bu kitaba önce, 'Ya Ara Ya Açık Tut Telefonunu' adını verdim. Bir telefon görüşmemizde Tahsin Yücel'e sorduğumda, Yücel, orta malı roman adlarını çağrıştırdığını söyledi. Onun üzerine 'İri Kanatlı Ak Kuş' dedim. İyice benimsenmiş, taslak kapakta bile yer almıştı bu ad. Yayın Yönetmeni Celal Üster'le yaptığımız bir toplantıda, Üster "Şairin Kedisi" adını önerdi. Erdal Öz de oradaydı. O da anında katıldı bu öneriye. Ben de, adı kendim bulmuşçasına sevindim. Umarım siz de benimsemişsinizdir bu adı?..

-İlk soruda, aynı hüznle karşılaşır, ona dayanabilir miyim diyordum ya... Kitabın ilk öyküsü 'Yol Düşleri'ni okuyorum bir solukta. Hüzün, duygu çağrışımlarıyla nostaljik ipitlere dönüşüyor...

-Öyküleri özenle, duygu derinliklerine inerek okumanıza sevindim. Böylece beni de biçimsel yanıtlar vermekten kurtarıyorsunuz. Hüzünün, duygu çağrışımlarıyla nostaljik ipitlere dönüştüğünü belirtiyorsunuz. 'Hüzün' belki insanlığın ortak kavramı, ama çağrışımlar, kişinin algılama, duyumsama yeteneğine göre başlıklar gösteriyor. İçinde bulunduğunuz 'an'dan kopar kopmaz nostalji başlar. Belirttiğiniz gibi, 'Yol Düşleri' öyküsünde nostalji, yoğun hüzün çağrışımlarıyla umut-umutsuzluk arasında ipiliyor. "Ölümün Gölgesi Yok"tan anımsayacaksınız, bir yerde "Kör ol, umut!" diye başkaldırıyorum. Artık, bu başkaldırının karşısında ne hüzün, ne nostalji kalıyor. Her doğa parçasının bana 'yol' olduğu bir boşluğu duyumsayarak, öykünün sonunda, "Eşimin sudaki izinin ardına düşecek, dalgaların çılgınlığına aldırmadan denize yürüyeceğim; mavinin gök katlarında, su gülüşlü sevgilinin bozkır esintili soluğunu arayacağım..." diyorum. "...arayacağım" eylemindeki gelecek zaman kipi, 'deniz', 'mavi gök katı', 'bozkır esintili soluk'... kavramlarını nesne olmaktan çıkarıyor, gaz gibi uçucu soyut ipitlere dönüştürüyor. Öykü, belki de bu imgelerle sizde böyle bir kanı uyandırıyor.

-Önceki soruda andığım öyküdeki 'su gülüşlü sevgili'nin bir sözünden yola çıkalım: "İnsan yitti mi, görüntüsünden iz bırakmadan, tam yitiyor." Eş böyle diyor, ama bunun size yansıması, kanımca, 'Asla, asla yitmiyor!'dur. Ne dersiniz?

-Öykünün önemli bir ayrıntısı da bu. Ben, Lavoisier yasası gereğince, duyumsamaların, algılamaların, çağrışımların bir enerji birikiminin sonucu olduğuna, evrende hiçbirinin yitip gitmeyeceğine inanırım. Aşk, hep 'sonsuzluk'la özdeşleştirilmiştir. Yittiği varsayılan hiçbir şeyin görüntüsünden iz kalmaz. Şu var ki, izi kalmayan görüntüdür, madde değildir. Yaşamak, görüntüler arasında avunmaktan başka bir şey olmadığına göre, insan, gözünün önünden silinince, duygu dünyasında yarattığı evrence geniş bir yalnızlığın içine düşer.

-Öykülerde yine muazzam bir dil işçiliği ile karşılaşırız. İşte bir iki örnek: 'suyun gözesi', 'su gülüşlü', 'bozkır donuğu güz serinliği'...

-Öyküde dilin, anlamı belirginleştiren, imgesel görüntülemeyi sağlayan *tezhîb* (yaldızlama), *tezyîn* (bezeme) sanatı olduğunu düşünüyorum ben. Dili yapaylıktan, süse boğmaktan uzak tutmayı bilerseniz, örnek verdiğiniz, 'su gülüşlü', 'bozkır donuğu güz serinliği' gibi beğenisel söz öbekleri çıkar ortaya. Öyküde yoğunluk tahkiye ile (anlatımsal süreklilik) sağlanmaz. Çağrışımı olan sözcükler, söz öbekleri oya gibi işlenmedikçe, okur, olaydan kendini alıp değindiğiniz ayrıntıları fark edemez. Ben buna çok önem veriyorum.

-Yaşamınızda İstanbul, 'masalını yitiren dev' idi çocukluk yıllarınızda. Oysa, 'Çuff!.. Çuff!..' öyküsünde İstanbul tutkunu bir kahraman çıkıyor ortaya. Nasıl tutkunu oldunuz bu yedi tepeli kentin?

-Bu öyküde İstanbul'a tutkunluğum yalnızca İstiklal Caddesi'yle, oradaki insan çeşitliliğiyle sınırlı. Benim çocukluğumda İstanbulluluk bir ayrıcalıktı; görgü sahibi olmak, iyi konuşmak, töre bilmektir, büyüğün büyüklüğü, küçüğün küçüklüğüydü... Şimdi bu görgülü hallerle karşılaştıkça, yeraltından çıkarılmış tarihsel bir buluntu görmüş gibi oluyor, buna seviniorum. Ben yedi sekiz yaşlarında İstanbul'a geldim. Yoksul kesimden olduğum için çok dışlandım. Onun için kendimi İstanbullu gibi görmem. Ben görsem de, İstanbullu beni görmez. İş ilişkilerimde dayanışma içindeyizdir, ama özel yaşamlarında hiçbir zaman beni içlerine almazlar. 'Çuff!.. Çuff!..' öyküsünde benimki İstanbul'a tutkunluk değildir, insan kalabalığının yalnızca orada yaşadığı bir iç erincini duyumsamaktır. Buraya öyküden küçük bir bölüm almak, İstanbul tutkumun sınırlarını çizecektir: "Kapalı - açık saçık, türbanlı - boyalı saçlı, dişi - erkek, tutucu - anarşist, kara cahil - entelektüel... ne konumda olurlarsa olsunlar, bu caddede herkesin eşit gülüşlere erdiğini görmek, içimde hoş bir toplu özlemi yaratıyordu. Her geçişte, İstiklal Caddesi'nde hayatın, bir 'zaman'ı yaşamak olduğunu anlıyordum." Benimki, İstanbul tutkunluğu olmaktan çok, İstanbul'da yaşayan insanlar arasında bir sevgi akışımını görmenin coşkusu sayılabilir.

-Gerçek/günlük yaşamdan aldığınız herhangi bir parça, anılarınıza sürüklüyor sizi/anlatıcıyı. Oğuz Atay'ın "Tutunamayanlar"ındaki Selim Işık hem Oğuz Atay olup hem de olamayacağı gibi mi değerlendirmeli sizin öykülerinizi? Yoksa tıpkı "Masalını Yitiren Dev"deki gibi bu kitabın başına 'anı' adını mı koymalı?

-Bende anılardan yararlanma dolaylı değil, Oğuz Atay'da olduğu gibi, yazınsal bir akımı uygulamaya anlayışından da doğmuyor. Ben, yaşadıklarımı doğrudan, öykünün bir ögesi kılıyorum. Ama tüm öykülerimde değil. Örneğin "Şairin Kedisi"ndeki 'Yol Ver Dağlar' öyküsü, yaşadıklarımı yol boyunca bir otobüsün içinde anımsamak, onu başka boyutta yeniden yaşamaktır. Öyle ki, anlattıklarım artık 'anı' olarak kalmıyor, öyküyü besleyen yaşamsal birikimler oluyor. Bunca deneyim gösterdi ki, ben kurgucu bir yazar değilim, yaşadıklarımın bende yarattığı duyumsamaların izinindeyim. Açıkçası, yazınsal gerçeğin bu olduğu kanısındayım. 'Şairin Kedisi' adlı öykü yalnız başına alındığında görülecektir ki, orada bir anı anlatılmıyor, bir 'tükeniş'in acısı çekiliyor. Kalemim zaman zaman fantezilere de kaymıyor değil, ama yazdıklarımın mayasında hep yaşadıklarım vardır.

-Geçenlerde Selçuk Altun, dergimizdeki "Kitap İçin" adlı genel başlıklı köşesinde, romanınız "Ölümün Gölgesi Yok" ve aldığınız Orhan Kemal Roman Armağanı dolayısıyla, kitabın türünün anı olduğunu öne sürerek eleştiride bulunmuştu. Neler söylemek istersiniz?

-Ben, Sayın Altun'un söylediklerini eleştiri olarak

algılamadım. Sayın Altun, anı olarak "Masalını Yitiren Dev" üzerine beni gönenendirici yaklaşımlarda bulundu. "Ölümün Gölgesi Yok"u da eleştirmiyor, ona roman ödülü verilmesinin yanlışlığına değiniyor. Eleştiriyi üzerime alıp benim doğrudan bir şeyler söylemem yanlış olur. Çünkü, Orhan Kemal Roman Armağanı seçici kurulunda edebiyatımızın en seçkin yazarlarının yer aldığı düşünülürse, Sayın Altun, sözleriyle, onları romanla anıyı birbirinden ayıramayacak durumuna düşürüyor ki, umarım, bu, benim öznel bir yorumum olarak kalır. Yelda Dönmez'in, öykülerimi bir araya getirdiğim "Şairin Kedisi"yle ilgili bir sorusuna değinirken bu konuya genel sınırlar içinde değindim: "Roman, öykü gibi, olay örgüsü gerektiren anlatıların, yerine göre, kurgunun uçlarını anılara, otobiyografiye uzattığı çok oluyor. Romanın soluk alma alanının genişlediğine tanık olduğumuz çağımızda, bu 'uçlar' daha da özgürleşti. (...) Beslenme kaynağı anılar olsun, yazarın yaşadıkları olsun, anlatılanlara romansal bir dil boyutu kazandırılmışsa, ona 'roman' demekte ne sakınca olabilir? Ayrıca, 'kalem'in eline geçen hangi yaşam, 'yaşadıklarınız' ya da 'anımsadıklarınız' olarak kalır?" (Hürriyet Gösteri, Eylül 2005, sayı: 237, s. 31). Roman, anlatının teknik bir biçimlemesi olduğuna göre, Sayın Altun'un François Mauriac'tan alıntıladığı şu söz, yaşantılarla beslenen bir romanın da var olabileceği gerçeğini doğrular: "Her romancı kendi tekniğini icat etmelidir." (Cumhuriyet Kitap, 13 Ekim 2005, sayı: 817, s. 6)

-Gençlik yıllarından anlıyoruz şair kimliğiniz olduğunu: "Yolcular gelir, yolcular gider, / Kara vagonlarda, yataklı vagonlarda, / Sen ve ben sevgilim, / Üçüncü mevki yolcusu... (...) Trenler gelir, trenler gider, / Kuzey illerine, güney illerine, / Sen ve ben sevgilim, / İstasyon bekçisi..." Yazıyor musunuz şimdilerde de? Yoksa yalnızca okuru musunuz şiirin?

-Sanırım iyi şiirin ne olduğunu erken yaşlarda anladım. Belki şiiri sürdüremeyişimin nedeni bu. İlk gençlik yıllarımda ben de ne dizeler döktürdüm! Şiir yazamayacak kişinin şiir alanına girmesinin büyük tehlikeleri var. Bu tehlikenin başında, yaşamı boyunca şiir yazıp 'şiir' yazamamak gelir. Bu kesimden kişiler, yazdıklarının şiir olmadığını bilincine erseler tek dize yazmazlar. Tam tersi oluyor; hem şiirlerinin şiir olmadığını kavrayamıyorlar, hem yazdıklarının 'şiir' olduğuna inanılmasını istiyorlar, hem de şiirini 'şiir' saymayanlara düşman kesiliyorlar. Şiirin sanat kapısı çok az kişiye açık durur. Onlar, şiir yazmadıklarında da 'şiir' yazarlar. Şiir heveslileri ise, kendilerine kapalı kapıları göremedikleri için, ortalıktan toplayıp bir araya getirdikleri 'söz süprüntüleri'ni şiir sanıyorlar. Kapalı kapiyı erken yaşlarda görmüş olmayı bir şans sayıyorum.

-“Güzel'in tokadını yemeyen, çirkinin değerini bilmiyordu şu dünyada!” Kulağa küpe olsun derim bu sözünüz, katılır mısınız?

-Sözü ben söylediğime göre, ben sorayım size:

katılır mısınız? İşin şakası bir yana, güzel'in tokadını yemeyen, hayatın anlamını kavrayamıyor. "Masalını Yitiren Dev"de bir söz var: "Güzellik bağışlatıcıdır." Bu sözün anlamını 'bağışlatıcı', 'bağışlayan' bağlamında düşünün. Güzelliğin çekiciliğine aldanarak bağışlayıcılığa sığınuyorsunuz; belinizi doğrultamayacak bir darbeyle karşılaşuyorsunuz! Gagasının rengine hayranlıkla baktığınız bir kuşun o gagayı gözünüze daldırdığını düşünün, nasıl kararır dünyanız! Güzellik öyledir, hem çekicidir, hem delicidir. Kuşkusuz, bu, sizin güzelliğe yüklediğiniz anlamla da ilgilidir. Güzel'in tokadını yedikten sonra, gözünüz çirkin'i görmeye başlar. Anlarsınız ki, çirkin'in çirkinliğini yapan, sizin algılamalarınızla ilgilidir. Güzel'in darbesiyle, kafanızdaki değerler karmaşaya uğradıktan sonra algılama arınmasına uğrarsınız. Arınmaya uğrayan kişi, önyargı saplantısından da kurtarır kendini. Saplantı, kişiliğin zehir ambarıdır.

- "Kuş ne idiyse o da o... / 'O' kim? / Bir 'uzak yokluk'... / 'düş olan'a duyulan özlem..." Peki, düşten düş yaratma ediminiz; ya da, düş ustalığı ile aranız nasıl şimdilerde?

-Bu sorunuzdan, yazılarımın düşselliğine değinmek istediğinizi çıkarıyorum... Özellikle öykülerim açısından bu da üzerinde durulması gereken bir ayrıntı. Düşsellik, yaratıcılığın gizli hazinesidir. Dağ fare doğurdu diye bir sözümüz vardır; düşsellik, onun tam tersi anlamda, fareye dağ doğurtmaktır. En katı gerçek bile, beyin dediğimiz o engin doku lopunun içinde başkalaşıma uğrayarak sanatın malı olur. Yazılmak istenenler önce o hapisaneye, ya da düşüncenin özgürlük katına girer; oradan sizin kişiliğinize bulanmış olarak çıkar. O artık doğada olan değildir, insanın doğada var olana kattığıyla oluşmuş yeni bir nesne ya da soyutlamadır. Van Gogh, sanatçının, yaratılıştaki eksik bırakılanı tamamladığını söyler. Sizin 'düşten düş yaratma' kavramını öne çıkarmanızı böyle yorumluyorum ben. Bana yönelik 'düşten düş yaratma', 'düş ustası' gibi nitelemeleri kaldırmam olanaksız. O, büyük dehaların işi. Ancak, düşlemimde bir oluşum geçirmemiş kaba şeyler yazmadığımı sanıyorum.

-Sevgi teması bu kez bir kuşun kahramanı olduğu öyküde ('Ya Ara Ya Açık Tut Telefonunu') işliyorsunuz... Soruyu metinden alalım: "Kuş ötüşünden anlayan kaç kişi kaldı şu dünyada?"

-Bu öyküde, başlangıçta öten, sonradan ötmeyen, ötmeyişinin öyküsü olan kuşun bir simge olduğunu belirtmeye gerek yok. Neyin simgesi? Bir insanın iç değişimlerinin simgesi. Kuşun gerçeğini kavrayan her okur bundan bir sonuç çıkaracaktır. "Kuş ötüşünden anlayan kaç kişi kaldı şu dünyada?" sorusunun özünde yatan, bir yünden toplumsal duyarsızlık, bir yandan kuş ötüşünden yoksun kalan bir dünyanın nasıl bir boşluğa itildiğini kavrayamamanın bilinçsizliği... Yanıt aradıkça söz ürüyor. İyişi mi, yorumu okura bırakalım.

-Bir sevgiliye yalvarış/yakarış öyküsü diyelim mi 'Ya Ara Ya Açık Tut Telefonunu'na?..

-Sorularınızı özenle seçmenizden dolayı kutlarım sizi. Sorunuz, yanıt gerektirmeyecek denli içerikli. Gerçekten 'Ya Ara Ya Açık Tut Telefonunu' sevgiliye bir yakarış öyküsü. Öyle bir sevgili düşünün ki, yanınızda da sizinle değil, uzağınızda da. Yine de onun ateşiyle kavruluyor, ondan haber

bekliyorsunuz. Seveda, boşlukta koca bir sessizlik oluyor! Mantık, apaçık gerçekler, karşınızdakinin duyarsızlığı alt edemiyor bu tutkuyu! Bunca ayrıntıya girdiğimize göre, dergi yönetmeninin hoşgörüsüne sığınarak, sanırım sevgiliye yakarıyı buraya aktarmadan edemiyorum: "Sesini duyur! / (...) Ötmez kuşlar öttü... Kuş kadar ol; sesini duyur! / Aysız göklerin üşümüş yıldızları avuçlarımda ısındı. Kanımı dondurdun sen; sevgim, yüreğinin karanlığında buz kesti. Uzak duygularla gelip, yüreğinde kömür kesmiş sevgimin kadavrasını gösterme bana!.. / Yeri göğü yaratan tanrı adına; firavunlar, paganlar adına... / Sesini duyur; yalvartma kör yıldızlara beni! / Ya ara, ya açık tut telefonunu!.."

-Bir türkünün de adı olan 'Yol Ver Dağlar' öykünüzü okuyunca, gurbet acısının közü olan sıla hasretiyle aranız nasıl diye sorsam ne dersiniz?..

-Sılaya varıp da orada kimseyi bulamayınca içimde ne közler oluştuğunu öykü anlatmıyor mu?.. Belki kötümser bir yaklaşım; hayat hep aramak, hiçbir zaman bulamamaktır. Bulamayacağınız için koyulduğunuz yollar, ulaştırdığını sandığımız sonsuz uzunluklardır...

-Bir başkaldırının öyküsü 'İri Kanatlı Ak Kuş'. Bu öykünün günümüz dünyasına bir isyan olduğunu söylesem, ne dersiniz?

-İşsizlerin gün geçtikçe arttığı, savaşlarda göz göre göre adam katledildiği, doğanın yaşanmaz hale getirildiği, el kadar çocukların tecavüze uğradığı küresel bir dünyaya başkaldırmaz da ne yaparsınız! Yazarın görevi biraz da bunu anlatmak değil mi? Öyküde, iri kanatlı ak bir kuşun tepenizde bir görünüp kaybolması ise, umuda kapılmanın nasıl bir kör duygu olduğunu simgeliyor.

-İzninizle, söyleşimizin kapanışını 'İri Kanatlı Ak Kuş'tan bir alıntıyla yapmak istiyorum: "Yaşam, er ya da geç, birden görünüp yitiveren iri kanatlı bir kuş gibi, bildiğimizi sandığımız bilinmez bir boşluğa doğru yol almaktı." Neler söylemek istersiniz söyleşimizin sonunda?

-İşleniş katmanlı olmasa da, düşünsel örgüsü çok çağrışımlı bir öyküdür 'İri Kanatlı Ak Kuş'. Tecavüze uğrayan Anna'yı düşünün, hayat, sizin öyküden alıntıladığınız bu tanımın öngördüğünden başka ne olabilir? Ormanda sözde sabah keyfi yapan işsiz için de öyle; adam, sevgisi boğazında düğümlemiş bir gariban...

-Ve bir teşekkür notu: Kitap bitince ne oldu biliyor musunuz? Sanki saatlerce gözyaşı dökmüşçesine, kimsenin seslenişine kulak asmadan, ağrıyan başımı yastığa koyup uyudum! Erken yattığımdan mı, sabah ezanı okundu okunacaktı ki uyandım, yağmurlu bir sabaha hazırlanan İstanbul kuşluğunda, camdan dışarıya baktım. Sanki, önceki gün okuduklarım bir rüyaymış gibi usuma düştü, peş peşi sıra... Kendimi o an bir deniz kenarında buldum düşlemimde; iki sevgili aradım. Az ilerleyince, sırtları dönük buldum onları. Öyle mutluydular ki... (Kalem ilerlemiyor; yine tuttu lanet olası o ağrı...) Teşekkürler Sevgili Adnan Ağabey...

-Teşekkür benim hakkım; öyküleri böyle bir duyarlıkla okuyup bana içerikli sorular yönelttiğin için...

Cumhuriyet Kitap - Sayı:819

KARAR SENİN

Nijat YUMUŞAK

Bir bak,
Etrafında neler oluyor,
Gerçeklerden kaçmak nafile.
Yirmisinde fidanlar kırılıyor,
Goncalar soluyor yedisinde.
Bir de gör ki,
Bastonsuz asır devirenler var.
Kimine kader deniyor,
Kimine dünya hali.
Kanıt ararsan,
Mezar taşlarına düşen tarihler.

Otobüs duraklarında,
Sakız ve su satan emekliler,
Hortumladığı paralarla,
Karayıp'leri mekan tutanlar,
Çöplerden kağıt toplayan,
Yağız delikanlılar var.
Yazdığı şiirler yüzünden,
Yıllarca zindanda çürüyenler,
İki günlük bebeğini,
Kaldırırma bırakıp kaçan anneler,
Omuz omuza verip hep bir ağızdan,
Özgürlüğün şarkısını söyleyenler var.
Fidye almak için,
Öz yeğenini kaçırانlar,
Overlok makinelerinde,
Ömrünü ipliğe dolayanlar var.
Yüzlerce tabağı,
Peş peşe kırıp stres atanlar,
Sınır boylarında,
Eksi otuz derecede nöbet tutanlar,
Trilyonluk jiplerle caka satanlar,
Rutubetli atölyelerde,
Gün boyu cıvata sıkıp sökenler,
Yoksulluğun kurbanı Kazancı Bedii'ler var

Bunları duyduğunda,
Sakın umutsuzluğa kapılma,
Yaşamın güzelliği zıtlarda.
Yalnızca bir karar vereceksin,
İyiden veya kötüden,
Alın terinden veya soygundan,
Eğriden veya doğrudan yana.

AĞIN İZLENİMLERİ

Yük. Kim. Fikriye BALTACI

Dört yıl aradan sonra 8-22 Ağustos 2005 tarihleri arasında tatilimi Ağın Orta Akpınar Mahallesi'nde geçirdim. Ağın'ın suyunu, toprağını çok özlemiştim. Amacım; canım annemin tekrar doğup büyüdüğü vatanını, toprağını, bacılarını, akraba, eş ve dostlarını görmesini, eski gençlik yıllarını yad etmesini ve hatıralarının tazelenmesini sağlamaktı. Bunu başardığım için çok mutluyum. Gerçi bu seyahatimizde rahmetli babam yoktu, yokluğunu hissettim. Dede ocağına giderek hem babamın hem de amca oğlu Halim Abi'nin hatıralarıyla baş başa kalmak istedim.

Annemin bize masal gibi anlattığı eski köy canlandı gözümde. Gündüzleri tarlada, akşamları çıkırık başındaki kadınlarını, günde birkaç kez olan sığır nöbetlerini, kapı önlerinin alabildiğince yeşilliğini, gurbet yolu bekleyen kadınların manilerle söylediklerini, yayıklarını, soğuk ayranlarını, dut pişirimini, bağ bozumunu ve üzüm pişirimini, tarhanasını, leblebisini, paha arklarında soğumaya bırakılmış ayran ve ayranlı çorba dolu bakraçları, akşamları cami önünde muhabbet eden amcaları, dayıları, eski köy düğünlerini, gelinin at üzerinde gelmesini, kışları çocukların kızakla kaymalarını, orta pahaırın güzelliklerini, gediklerini, kepirlerini, ağın yerlerini daha neler neler...

Şimdi ise Orta Akpınar Mahallesi eski günlerinden çok farklı. Vefat edenler nedeniyle mevcut nüfus azalmış, çoğu yaşlı. Kapı önlerinin eski yeşilliği kalmamış. Çünkü nüfusa bağlı olarak bostanların sayısı azalmış. Birkaç emekli aile her yıl düzenli gelip kışa kadar kalıp bahçelerini ekiyor, dutlarını, üzümlelerini pişiriyor, bademlelerini, cevizlelerini indiriyor, kısaca köy işlele ile haşır neşir oluyolar. Yazları nüfus böylece artıyor, mahalle hareketleniyor. Ama akşamları mahalle ölüm sessizliğinde sanki. Mahalleimizi el birliği ile geliştirmemiz gerekiyor. Köy içi, bir araba geçtiğinde toz duman içinde kalıyor. Seneler önce abim Mehmet Baltacı tarafından yaptırılan asfaltlar kalmamış. Beyelması Köy halkının birbirine ve köylerine olan bağlılığına hayran kalıyorum. İnanın bizim mahalle onların olsa orayı cennete çevirirler.

Havası ve suyu ile insan yeniden doğmuş gibi oluyor. Bu sene çeşme suyundan doya doya içemedim. Çünkü çeşme kanalizasyon sızıntısı nedeniyle kirlenmiş. Yeni fark edilmiş. İnsanlar 3 yıl boyunca kirlı su içmiş. Suyun temiz ve güvenli olması insan sağlığı bakımından çok önemli. Suyun önemini daha önceki yazılarımda belirtmiştim. Belediye kanalizasyon borularını değiştirmiş, sorunun çözüldüğünü söylemiş. Mahallenin içme ve kullanma suyu;

çeşmenin bir borusundan alınan suyun bir tonluk depoya, oradan da şebekeye iletilmesiyle sağlanıyor. Mahalleli şebeke suyunun mazot koktuğunu söylüyor. Burada yaşayanların bir kısmı içme suyunu Yukarı Mahalledeki çeşmeden ve Ağın'daki Hacı İsmail çeşmesinden sağlasa bile bir kısmı hâlâ çeşmeden su içmek zorunda kalıyor. Çevre Sağlık Müdürlüğü'nden bir heyet gelerek çeşme ve şebeke suyundan analiz için numune almış, depodaki suya klor tabletleri (sayısını kimse bilmiyor) atılmış, halka da klor tabletlerinden verilmiş. Suda bakteriyolojik bir kirlilik söz konusu. **Kirlilik tamamen giderilmeden bu suların tüketiciye verilmesi çok yanlış ve riskli bir olay.** O anda klor tabletlerinin atılması geçici bir çözüm. 5216 sayılı Belediye Kanunu'na göre içme suyu kaynağının korunması, halka güvenli ve sağlıklı içme suyu temini Belediyenin görev ve yetkisinde.

Suyun temiz ve sağlıklı tüketiminin sağlanması amacıyla bazı tedbirlerin alınması gerekli. Buna göre;

- Evrensel nitelikli atık sular ve yağmur sularının içme ve kullanma suyuna karışması önlenmeli, kanalizasyon şebekesi yenilenmeli,

- İçme ve kullanma suyunun temini, su kaynağının ve isale hattının her türlü kirlenmelere karşı korunması ve dezenfeksiyonun aksatılmadan yapılması sağlanmalı,

- Suda bakteri ortamlarını yok etmek için, ya da oluşumunu önlemek için en geçerli yöntem olan klorlama kullanılmalı,

- Uygun analizlerle suyun hangi oranda klorlanması gerektiği belirlenmeli,

- Klorlama cihazları kullanılmalı ve cihazlar günün 24 saatinde mutlaka çalışır durumda bulundurulmalı,

- Su depoları ayda en az bir kere temizlenmeli ve dezenfeksiyonu yapılmalı,

- Şebeke sularında bakiye klor araması, şebekenin uç kısımlarında ve belirli noktalarda yapılmalı,

- Çeşme ve şebeke suyunun kimyasal ve bakteriyolojik analizi ayda en az bir kere yapılmalı.

Günümüzde en temel gereksinim olan sağlıklı ve güvenilir içme suyu sağlanması konusu, ihmal edilemez ve ertelenemez. Bu nedenle, yetkili kurum ve kuruluşların gerekli tedbirleri ivedilikle alması, burada yaşayan hemşehrilerimizin de konunun takipçisi olması gerekmektedir.

Güzel Ağın'ımızın sahip olduğu güzellikleri uzun yıllar koruyabilmesi dileğiyle...

Basın ve kültür yaşamında saygın bir yeri olan Ağın Düşün ve Sanat Dergisi okurlarını, kırtık kırtık yazılarımla suyun öte geçesine götüreceğim. Hastek Köyü ile Modanlı Köyü arasında sınır oluşturan Arapgir Çayı akar. Balık tutma merakı olan yöre insanları söz konusu çayı iyi bilirler. Suyun öte geçesinde, Ağın'a on beş kilometre uzaklıkta olan o köy benim köyümdür. Aşağı Yabancı, Orta Yabancı, Selamlı, Şıhlar ve Gemuhu köyleriyle sınırlı olan köyüm, çok geniş bir araziye sahiptir. Yeterli tarım ve içme suyu olmadığından, Kuru Modanlı olarak anılır.

Beli bükülmüş, sopasının yardımıyla yürümeye gayret eden Sündüz Karagöz'ün öncülüğüyle köy yakınlarında olan, yüzlerce dönüm araziye badem dikilmiştir. 1999 yılı itibariyle ürün veren binlerce kök badem ağacı olduğu üretici saptamasıdır.

On yıldan fazla süren çalışmalar sonucunda, köyüm badem ormanlığı içinde kalmış, bu güzel gelişmeler sonucunda, Kuru Modanlı yerine Yeşil Modanlı söylenir olmuş.

Yıllar önce izlemiş olduğum birkaç komşu kadının yaptıkları horatayı örselemeden aktarmaya çalışacağım.

Yoğun ve yorucu ekin derme ile harman işleri geride kalmıştı. Bu günlerde yapılması gereken, odun kesme ile yaprak kırma ve sütlüğen (süldüğün) çekme işleri vardır. Bir akşam vakti, köy korucusu İbo Dayı caminin damından, köylülerin duyacağı şekilde, yüksek sesle, "Köylüler yarın süldüğün çekmeye gidilecektir. Bu muhtarın emridir. Duyduk duymadık demeyin haaa..." diye köyün üstüne olanca gücüyle haykırır.

Bu sözleri duyan köylüler, erkenden sütleğen çekmeye gidecekleri için akşamdan yatarlar. Gün battı Modanlılar yattı gibi. Güneş doğmadan önce, eli iş tutan herkes, sütleğen çekmek için, kır-bayır demeden araziye dağılıp işe koyulurlar. Köyde yalnız kadınlar, yaşlılar, köyü gece gündüz bekleyen çomar ile bir de gözleri ağrıyan mor boyalı çocuklar kalırlar...

Süreç içinde, yöre köylerinde sıtma ile trahom tümen tümen gezerlerdi. Her türlü hastalığın olduğu gibi bu iki hastalığın da ilacı, Ağın'da bakkallık yapan Granili Doktor'da bulunurdu.

Sıtma için sarı kinin, göz ağrısı için de beş kuruşluk beyaz tozboya almak yeterli idi. Sulandırılan beyaz toz, koyu mor boya olur. Çok yakıcı olan bu ilaç ağrıyan gözlere kaşık ucuyla konur. Gözleri ağrıyan çocuklar, uzaktan mor boyalı olarak belli olurdu. Mor boyalı çocuklardan birisi de bendim. Gözlerim ağrıdığı için, anam beni merdiven başına yatırıp bostana gitmiş.

Komşu kadınlardan birkaçı, ev işlerini yarım yamalak düzene koyduktan sonra, dip komşumuz olan Saniye Bacı'nın evinin önündeki küçük damda toplanırlar. Ufak tefek hal hatır sorma ve çağalardan dert yanmalarla horata başlar. Bu toplantıda neler konuşuldu. İsterseniz bir kulak verelim.

Ev sahibi Saniye, lafı ağzında biraz çürük sakız gibi geveledikten sonra konuya pat diye girer:

-Gızlar bugün horataya başga biçimde başlayağ. Yerin gulağı vardır derler. Aman kimseler duymasın. Bizim emimgilin Zeynab'ın gişisi var ya, o sümsük herife çoğ gızım. Gendüsünü gişi sayıy, gıyafatına bahmiy; suvağın başına geldimi, Garabeygilin gişileri gibi özgürmeye çalışiy. Ösgürüğü de özgürüğe benzese bari!...

Naife hemen sıcaklığına sözü göğüsler:

-He gızlar, o çulsuz ve sünepe herifin ösgürmesine ben de çoğ irasladım. Bir de elini gıcının üstüne goyup da yürüyüşü var. Sankim güccük dağları ben yarattım deyiy. Kim onu gişi yerine goyiyki.

Fatma çok hararetle bir şekilde, sözü Naife'nin ağzından kapar:

-Gızlar, bizim pising gibi ösgüren o herifin daha da büyük gabahatı varmış. Dudu bibimden işittim. O çemçüğ ağızlı herif, utanmadan gece yatağa bızikliymiş. Zeynab her gün, kimse görmeden bızikli döşşegi gurusun diye dama seriymiş.

Emine sözü alır:

-Eyi güzel de gızlar, yazın güneşte bızikli döşşek gurudu. Ya gışın ne olacağ? Onların evi mindar olmuş hayvan ileşi gibi gohar. İleşin olduğu yere de itler girer.

Saniye yeniden sözü alır:

-Gızlar söylenenleri ben daha önce duydum, amma kimseye söyleyemedim. O çıpıldağ herif davar otladurken, İt Gayasından yuvarlanmış boccik gemüğü gopmuş, onun için altına bızıklıymiş. Zeynab'a yazıyolı.

Zekiye olan bitenleri izledikten sonra, söze karışır:

-Gızlar, o hındikli herif ölene gadar, Zeynab'ın başının belâsı olacağ. Kor olası haline bahmiy de bir de gişiler gibi cıgara içiy. Çulsuz herif... Cıgara dumanını bizim eve taraf üfürmesine tav olim. Yerden daşı alam da gafasını iki şakka edesim geliy.

Naife sözü alır:

-Gızlar, ben de o herifi köyün çomarı gadar sevmem. Amma Zeynab'ın hatırı için ses etmim. Bahan göre Zeynab da suçlu, almayaydı o sünepe gişi bozuntusunu.

Saniye bu konuşmalardan sıkılmış olacak ki, konuyu başka yöne çevirmeye çalışır:

-Gızlar, acılı ve bol zerzavatlı bir yemek canım istiy. Ellerin köyünde zerzavatı kolik geçiler bile yemiy. Bizim Guru Modanlı'da, gohmuş bıldığe, issota, badılcama hasret gidecevük. Ayıp oliy amma bize de birez hısım galiba, Mosgof'un dölü Şerif Dayı, arada bir gollik eşşegiyle zerzavat getirürdü. Ekinle, yumurtayla degüşük eder olurduğ. Seyrek sapan da olsa soframız zerzavat görürdü.

Naife çok ateşli bir şekilde söze şöyle girer:

-Gız Saniye, senin gözün yağını yiyem. Bahan bağan o gözbebeğini öpem. Ağlımdan geçenleri adam gibin söyledin. Bu gıcı gırığ köye gelin olacağımıza başka güzel bir köye gelin olsayduğ, biz de oralarda bol bol zerzavat yerdük. Gaderimiz buymuş. Şerif Dayı gelseydi, bol zifirli, poçikli pilav yapardım. Hepizede göz hakkı için birer

gaşuğ pilav verürdüm.

Emine hemen şunları ekler:

- Gız anam Şerif Dayı'nın garnı doydu. Biti gannandı, herif buralara gelür mü heç? Zerzavatını şehere götürür tıkrı parayla satar. Burada yoğ ekin samanlı, yoğ kesmük verdin diye bir sürü şamata edeydi elin gişisi. Darılmayın emme ben de Şerif Dayı olsam buralara gelmem.

Süre oldukça ilerlemişti. Ev sahibi Saniye'nin ısrarlarına rağmen herkes evine gitmek için hazırlandı. Kendilerini başından bu yana iki kişinin dinlediğinden haberleri bile yoktu.

Gözleri ağrıyan mora boyanmış çocuğu sayma. Ya öteki, dip komşu Sefer Usta'nın anası Gülsüm Nine'dir. Kaynanalar kaynanası nine, kapı aralığından olanca konuşmaları çaktırmadan harfi harfine dinler. Kadınların dağılacağını anlayınca, beyaz örtüsünü güzelce örtünür. Sopasının yardımıyla usulca merdiven başına çıkar. Elindeki sopayı uyarı anlamında üç kez sertçe yere vurur. Dağılmak üzere olan kadınlar, beklenmedik bu sestten irkilirler. Sonuçta Gülsüm Nine'yi heykel gibi karşılarında dikilmiş olarak görürler.

Gülsüm Nine şunları söyler, "Torpağ başıza ola, avrat olmuşlar da elin gıybatını yapıyler. Bulmuşuz guzu gibi mülayım gişileri, horata üstüne horata ediyler. Yerin gulağı vardır. Bu sözler yerine ulaşırsa, en büyük zokudu siz yersiz. Evize gidin horandaza bağın. Benim herifim Kıvrın Dağı'nda ösgürse buradan onun ösgürüğünü tanırım. Şimdi evin her yanında onun ösgürüğünü duyar gibi olim. Ne çare guş uçdu. Gafaza eyi goyun, her gişinin ösgürüğü, garısına bir ilahe gibi hoş gelür. Bunu böle bilesiz" der ve günün horatasına noktayı koyar.

DUYURU

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi'nin 2005 yılı abone bağıışı 20 YTL'dir.

Değerli okurlarımızın abone bağıışlarını Ağın Kùltür ve Dayanışma Derneği'nin 101843 no.lu Posta Çeki hesabına yatırmalarını rica ederiz.

MUNZUR DAĞIMIZ

Ahmet SAMUR

Yeni gelin gibi örtüp başını
Süzülür karşıda Munzur Dağımız!
Kaş altından süzüp gözün yaşını
Fırat'ı emzirir Munzur Dağımız!

Doruğunda ak şahinler beslenir
Etekleri kardelenle süslenir
Elâ gözlüm dön gel diye seslenir
Sılayı andırır Munzur Dağımız!

Rüzgârında bin bir nağme saklıdır
Hasret bulutları katlı katlıdır
Zemzemi aratmaz, suyu tatlıdır
Yangını söndürür Munzur Dağımız!

Yaren olur feryatlara ses verir
Alim olur cahillere ders verir
Saray olur gönüllere es verir
Acıyı dindirir Munzur Dağımız!

AĞIN'DA BEKLE BENİ

Ayşe ERDOĞAN

Kış kıyamet, bir gün bakarsın
Çıkıp gelmişim...
Varsın azgınlaşsın tipi
Ve uğuldaya dursun dışardaki rüzgâr
Sakın şaşırma
Ansızın çıkıp
Ağın'a geleceğim...

Bekle beni orada
Umudunu karartmadan
Sevincini yitirmeden
Bekle...
Döneceğim bir gün elbet
Bekle beni baba ocağı Ağın'da...

Şenpınarlı Büyük Adam MUHARREM DEMİRKOL

Nazım ERCAN

Büyük adam, iyi insan Muharrem Demirkol, 1925 Vahşen doğumludur. Babası Muncurgillerden Hasan (Lakabına Onbaşı derler) annesi ise Fatma Demirkol'dur. Muharrem Demirkol, 4 kardeşin en küçüğüdür.

O yıllarda Ağın'da ortaokul bulunmamaktadır. Bu nedenle, o da ilköğrenimini Vahşen (Şenpınar) ve Ağın'da tamamladıktan sonra, ortaokulda okumak için Arapgir'e gitmiştir. Ancak, iki yıl okuduktan sonra öğrenimini yarıda bırakarak köye geri dönmüştür.

Köye dönüşteki amacı okumayı sevmeyişinden değil, bir yandan sanata olan düşkünlüğü bir yandan da içini kor gibi yakan ona yaklaşık altmış yıl can yoldaşlığı yapan değerli eşi Mezbure'ye olan sevdasıdır.

Evlerinin bir bölümünü küçük bir atölye durumuna dönüştürerek, kendi çapında birtakım uğraşlarla çalışmaya başlamıştır. Pratik alet ve malzemelerle ufak ufak bir şeyler yaparak zamanla kendini yetiştirmeyi başarmıştır. Bu çalışmalarında hiçbir ustadan yardım görmemiş ve deneme / yanılma yoluyla kendini geliştirmiştir. Ustalığı çok yönlüdür. Mobilyacılık, doğramacılık, tenekeçilik, elektrikçilik, elektronik cihaz tamirciliği... Yaşamı boyunca elinden tornavida, matkap, keski gibi aletleri hiç düşürmemiştir.

O yıllarda Ağın'ın bu tür ustaları Hüseyin Taşbaşı, Hüseyin Avlar, Muharrem Demirkol ve Kadiyoran Mehmet Kapısı'dı. Bunlar Ağın'ın ünlü mozaikleri idi.

Büyük insan; 60'lı yıllarda dinamo sarıp, kendi evlerinin bahçesinden çıkan su ile elektrik elde ederek evini ve köy camisini aydınlatmayı başarmıştır. Çeşitli türde yaptığı mobilyalar, çevredeki birçok evin salonlarını, odalarını süslemiştir. Ben de öğretmen okuluna gitmeden önce Muharrem dayımla çok çalışmışımdır. Bir kış mevsiminde beraberce sekiz tane çeyiz sandığı yaptığımızı hiç unutmuyorum.

Muharrem dayım, mobilya işine o kadar merak sarmıştır ki, atölyesindeki şerit, planya vb. makineleri bizzat kendisi imal ederek, mobilya-doğrama işlerini bu tezgâhlarda üretmeye başlamıştır. Hatta ve hatta, o yıllarda elektrik olmamasına karşın, benzinli motorla bu tezgâhlardaki çalışmalarını sürdürmüştür. Köye elektrik geldikten sonra da, tüm parçalarını kendisinin imal ettiği bulgur değirmenini devreye sokmuştur.

Muharrem Demirkol'un çabaları, girişimleri hiç bitmiyordu. 1967'li yıllarda rahmetli Şemsettin Korkmaz'la birlikte Ağın, Aşağı Cami'nin önünde ilk açık hava sinemasını çalıştırmayı başardılar. Ağın'daki sinema, o yılların Ağın'ında bir rüyaydı sanki...

Büyük adam, artık atölye işlerinden, kapalı yerlerde çalışmaktan bıkmış, usanmıştı... Çünkü O doğaya aşıktı. Çoğu kez

Mezarlık başına, Karşı harmanlara gidiyor, Baraj Gölü çevresini yaşlı gözlerle izliyordu. Masnavi suların çevresindeki kıraç topraklar onu derinden, çok derinden yarılıyordu. Niye o güzelim topraklar ladin, çam, kavak, söğüt ağaçlarıyla süslenmesin, bağ ve bahçelerde meyve ağaçlarının en envasi yetişmesin!... Amasya, köhlü, hatun parmağı üzümeleri teveklerin arasında görünmesin!...

Bu hevesle işe koyuldu... Baraj Gölü kıyısındaki Taşlıdere ile Öskiyet arasında, ot bitmez su gitmez bir alanı işlemeye başladı. Sabahın alacakaranlığından, gecenin ayazına kadar, tüm bedeni ağrı-lara dayanamayacak olana kadar

çalıştı, çalıştı, çalıştı... Narenciye hariç onlarca, yüzlerce ağaç dikti... O bölgeye bir buçuk kilometre mesafeden içme suyu getirdi. Vahşenlilerin adını "Dallas" koydukları bu çiftliğe, ayrıca bir de piknik alanı yaptı. Çeşitli türde tevekler, kavun, karpuz, biber, domates vb. sebze ve meyveler dikti.

"Dallas" artık Demirkol ailesinin değil, tüm Vahşenlilerin uğradığı, pikniğini yaptığı, göle girdiği, hiçbir ücret ödmeden meyvesini, sebzelerini alabildiği bir mekan haline gelmişti. Hemşehrilerinin oraya gelmesi, oturması, sohbet etmesi Muharrem Dayı'yı son derece mutlu ediyor, çalışma azmini daha bir artırıyor.

Dile kolay, o kıraç toprakların yeşile bürünmesi, tamamen kendi çabaları ve kendi parası ile mümkün olabilirdi. Bu konuda hiçbir kurumdan ve kuruluştan destek görmemişti. Bu uğurda, birçok bağ ve tarlasını satmasının yanı sıra yılların birikimini de "Dallas" a gömmüştü. Ama sonunda "Dallas" da "Dallas" olmuştu hani!...

Bu çalışmalar yaklaşık 35-40 yıl sürdü... Elleri öyle nasır bağlamıştı ki 220 voltluk akım bile etki edemezdi... Yıllardır mide rahatsızlığı çekiyordu ve çalışma yüzünden sağlığını ihmal ediyordu. Dr. Kemal Köseoğlu'nun zoru ile mide ameliyatı oldu. Bu operasyondan sonra kendisine daha iyi bakması gerekirken, O hiç önemsemedi.

2004 yılı yazında O yine atölyede çalışıyordu. Bir deri bir kemik kaldığı halde, yine de çalışmayı bırakmıyordu. Gözü çok az görüyor, kulakları az işitiyor, ayakta durmakta güçlük çekiyordu... Şarteli indirip yemin verdim ve "Daha çalışma" dedim. Tezgâha yaslanıp, için için ağladı. Göz pınarlarından akan yaşlar, yılların kırıştırdığı cildinden aşağı süzülmeğe başladı... Boynuma sarıldı ve birşey söylemedi...

6 Ağustos 2005'de Vahşen'de gözlerini hayata yumdu. Bahçesinde bu yıl diktiği sebzeleri yemesi kismet olmamıştı.

O'nu seven herkese başsağlığı, kendisine Allah'tan rahmetler diliyorum.

SİGARANIN SAHTESİ DE GERÇEĞİ DE ZARARLIDIR

Doç. Dr. Şule AKÇAY

Sahte sigara ve rakı tüketimi, son zamanlarda yazılı ve görsel medyada ölümlere yol açtığı gerekçesiyle yoğun olarak işlenmektedir. Elbette ki, sigaranın sağlığı tehdit ettiği yönündeki haberler gereklidir ve sigaradan caydırıcı olabilir-mektedir. Ancak her biçimi öldürücü olan bir ürünün, yalnızca sahtesinin zararlıymış gibi gösterilmeye çalışılması bir sözcük oyunudur. Sigara savaşını veren biz hekimler de bu noktada kimi kavramlara açıklık getirmek zorundayız. Güvenli sigara yoktur, her sigara arsenik ve siyanür içermektedir.

Gerçek sigara, tütünün mühendislik ürünüdür. Sigara yalnızca kurutulmuş tütün olmayıp, kağıt, filtre, tütün yaprağı tarımında kullanılan böcek öldürücü (pestisid), gübre kimyasalları, işleme sırasında eklenen kimyasallar, yaprak kuruması sırasında kullanılan fume ediciler, nikotin bağımlılığını artırmak için eklenen amonyak, çeşitli aromalar ve sosların bileşkesidir. Sahte sigara ise, bilinen ve ruhsatlı ülke tekelleri ya da çok uluslu firmalar dışında, daha önce sigara üretmemiş kimselerin üretim koşulları bilinmeyen yöntemlerle oluşturup, gizlice pazara sürdükleri sigaralardır. Sahtesi yapılmış bir silahın zarar gücünün daha yüksek olduğunu söylemek, sahte olmayanın zararsız gibi algılanmasına yol açabilir.

Dünyanın ilk uluslararası halk sağlığı yasası olacak ve dünyada tütün ürünlerinin tüketimini azaltmayı hedefleyen "Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi", 25 Kasım 2004 tarihinde ülkemiz yetkilileri tarafından imzalanmıştır.

Bu sözleşmeyi onaylayan ilk 40 ülke, yasanın protokollerini hazırlamaya hak kazanacaklardır. Ülkemiz bu 40 ülke arasına girmiştir ve yasanın oluşmasında etkin olabilme hakkını kazanmıştır.

Bu sözleşmenin gereği ilk adım olarak, çok yakın zamanda Sağlık Bakanlığı, "Ulusal Tütün Kontrol Programı" oluşturmak üzere sektörler-arası çalışma toplantıları düzenledi. Bu programın amacı, 2010 yılına dek ülkemizde 15 yaş üzerinde sigara içmeyenlerin oranını yüzde 80'in üstüne çıkarmak, 15 yaş altında ise bu oranın yüzde 100'e yakın olmasını sağlamaktır. Toplantıların ilki 23-24 Aralık 2004'te, ikincisi

Ocak 2005'te yapılmış, 100'e yakın kamu ve sivil toplum kuruluşundan ve üniversitelerden uzmanların katıldığı toplantıda, farklı yönleri ile tütün kontrol programı tartışılarak raporlar hazırlanmıştır. Programın kesin metni, 31 Mayıs Sigarasız Dünya Günü'nde kamuoyuna açıklanarak uygulamaya konulmuştur.

Tütün endüstrisinin ayakta kalması için, sigara içen erişkinlerdeki ölümleri ve kendiliğinden bırakmaları karşılayacak denli yeni içicinin eklenmesi gereklidir. Bu yeni içiciler özellikle çocuk ve gençlerdir. Üretici firmalar cephesinden olaya bakıldığında, giderek hız kazanan tütün karşıtı uğraşların başarısızlığa uğratılabilmesi için yeni pazarlama taktiklerine gereksinim doğmaktadır. Sahte sigara bu taktiklerden yalnızca biridir. Ergenler arasındaki sigara içiciliğini etkileyen en önemli öğelerden biri sigara fiyatlarıdır. Sahte ve kaçak sigaraların en önemli zararı, fiyat baskısı nedeniyle sigaraya başlaması zor olan çocuk ve gençlerin sigaraya ulaşmalarını kolaylaştırmasıdır. Ancak sahte sigara tüketiminin azaltılması için, gerçek sigaraların fiyatlarının azaltılması bir önlem olmamalıdır. İçicilik oranlarının azaltılması konusunda halen yürütülmekte olan programların olumlu sonuçlarını beklemek en doğru yaklaşım gibi görünmektedir.

Sigara satışlarının artışı amacıyla kullanılan bir diğer taktik de "ürün yerleştirme"dir. Yasalarımız sigara reklamlarını yasaklamaktadır. Ancak gizli reklamlar, özellikle çocuk ve gençlerin beğendiği şarkıcı, film kahramanı üzerinden yapılmaktadır. Bu tip gizli reklamların çocuklar arasında sigara tüketimini artırdığı ve bağımlılığı körüklediği bilimsel araştırmalar ile ortaya konmuştur. Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi gereği "ürün yerleştirme" de bir reklam yöntemi olarak benimsenecektir.

Sigaranın zararlarının bu denli işleniyor olması, yasal düzenlemelerin yoğun ve ciddi önlemleri zorunlu duruma getirmesi son günlerdeki sahte sigara konusunun güncelliğini açıklayabilmektedir.

MÜDERRİS BABAMIN ARDINDAN

Halit HOCAOĞLU

Bir ömür boyu hep seni andım,
Canımın cananı Müderris Babam!
Baba hasretiyle tutuştum, yandım,
Gönlümün sultanı Müderris Babam.

Abdülhamit Han'dan alıp fermanı,
Yaptırdın Ağın'da medrese, hanı,
Yüce camilerle, birkaç dükkânı,
Ağın'ın mihmanı Müderris Babam.

Dünya nimetini itip bir yana,
Vatanım deyip de döndün Ağın'a
İsmin bile huşu verir insana,
Bilginin ummanı Müderris Babam.

Her halinde bir asalet vardı,
Başı sıkışanlar seni arardı,
Ölümünle sanki dünyam karardı,
Dertlinin dermanı Müderris Babam.

O güzel günleri getirip yâda,
Ahü zar ederim, basıp feryada.
Namu şanın kaldı güzel Ağın'da,
Gözümün imanı Müderris Babam.

Ne olur sen gibi ak pak olsaydım!
Ayağının tozu, toprak olsaydım!
Kesip de attığın tırnak olsaydım!
Bir devrin destanı Müderris Babam.

PAPATYA TARLASI

Ezgi GÜLER

Daha çırak olabilirim hanımefendiler
Belki gelmez pek bu dünyaya
Benim gibiler...
Belki yeni açtım daha gözlerimi
Ama biliyorum, anlıyorum
Gözlerinizden hepinizi...
Sanıyorsunuz ki yok hiçbir şeyden haberim
Mutluyum, huzurluyum, daha bebeğim...
Görüyorum kocaman elleriniz,
Kocaman boyunuz var...
Hissediyorum...
Minicik kalmış
Korkmuş kalpleriniz.
Artık sık da gelmiyorsunuz zaten
Eskisi gibi
Seviyor-sevmiyorlar da yapmıyorsunuz.
Bizler yerli yerimizdeyiz...
Gökyüzüne çıkmadan bir önceki katta
Kocaman bir papatya tarlasında.
Hepimiz biraz yaralıyız.
Vakitsiz çıktık yukarılara farkındayız...

MUTLULUK TANECİKLERİ

Seren ONAT

Umudun bittiği yolda,
Bir çiçek açar.
O koku yok mu
O koku
Mutluluk tanecikleri saçar!

Mutluluğun olduğu yerde,
Bir rüzgâr bastırır hüznü
Çiçek kokusundan geçilmez
Her taraf
Mutluluk zerrecikleriyle dolar.

Özlemin bittiği yerde,
Memleket görünür
Uzaklarda.
Balık tutan adamlar,
Pul pul görünümlü denizler,
En güzel yer gelir akla;
AĞIN!

Kokusu da Geldi

Yenilikleri en önce kullanmaya başlayan rahmetli Saatçi Mehmet Kapısız Dayımız, yöremizde televizyonu da ilk çıktığında almıştır. Fırat'ın karşısındaki köylerden, saatini yaptırmaya gelen bir hemşehrimizle evde oturmuş televizyon izlerken, Mehmet Dayı, televizyonun yanından geçerken sesli olarak yellenerken gelip kirvenin yanına oturuyor. Televizyonda konuşmakta olan adamı göstererek, "Tuu, duydun mu Kirve, adam *surdu! diyor. Biraz sonra kirvemiz burnunu tutarak, "Vıyy, Memet Kirve, kokusu da geldi!" demiş.

Bayındır, Adamları Hayındır

Keban'a bağlı olmakla birlikte, Ağın'la yakın ilişkisi olan Bayındır köyüne, yöremizden birisi konuk olarak gitmiş. Eski insanlarımızın tatlı şakacılığı ile tanınan bu konuk, köyden ayrılacağı zaman ayakkabısını bulamıyor. Bayındır ev sahibi özür dileyerek, pabuçlarını dananın yediğini söyleyince, konuk, "Köylerinin adı Bayındır / Adamları hayındır/ Dana pabuç yemez ama / Bu bize bir oyundur" diyor.

Şehirli Gibi Her B*ka Burnunu Sokma!

Rahmetli İbik Dayı atına binip Arapgir'e gidiyor. Çarşıda dolaşırken atı dükkânların önündeki öteberiye başını uzatınca, dükkân sahibi, "N'olacak, köylü" deyince, İbik Dayı atına bir değenek vurup, "Ulan, şehirli gibi her b*ka burnunu sokma!" diyor. Böylece İbik Dayı'mız lafin altında kalmayıp nükte oluşturuyor.

Bu Sefer Git de

Eskiden vergiler halkın ayağına gönderilen tahsildarlar tarafından toplanırdı. Horoç köyüne gelen bir tahsildar Gücü'den Yunus'u çağırıp, vergisini ödemesini istiyor. Yunus, Horoç'a gelip tahsildarın karşısına geçerek, "Ayağım yalnayak, başım da serin / Telle sigaranı, düşünme derin/ Tahsildar efendi, hele bu sefer git de / Öbür sefere de Allah kerim" diyor.

Hattım Uşahğ Çohğ, Topba Ha Topba

Kadırorangilin rahmetli Latif Dayı gençliğinde, evlendiğinde gelinin başına kuru üzüm atacağını söylemiş. Kuru üzümü kimlerin toplayacağını soranlara da "Hattım uşahğ çohğ, topba ha topba (Hattıngilin çocuklar çok, onlar toplarlar)" diyormuş.

Kuru Kuruya Çimmek

Hozakpur köyümüzde, eski rahmetliklerden birisi dabaz (kurdeşen) döküyor. Bütün gövdesi pelte pelte kabaran amcağı hemen ılık suyla yıkayıp yatırıyorlar. Biraz sonra kaşıntısı durup rahatlayan amcamız hayıflanarak, "Tüh be, kuru kuruya çimdik" diyor.

Evizde Bopbikler Öte!

Uzungil Mahallesi'nden Şahabettin ve Soner'in neneleri Henni'nin yeni gelinliği döneminde, gene aynı mahalleden bir genç, orda burda Uzungilin mahalledeki gelinleri sevdiğini söyleyip gezermiş. Bu densizliği duyan Henni, çağının gelinleri ile anlaşarak, kendilerini sevdiğini söyleyen gence bir oyun düzenliyorlar. Niksarlıgilin Lütfi Dayı'nın anasına, bu genci bir bahane ile içeri çağırmasını söylüyorlar. Bu serseri yapılı delikanlı evin önünden geçerken, ana, ekmek pişirmek için avludaki odunu kırmasını istiyor. Delikanlı, odunu dışarı atmasını isteyince, "İçerde kır ki ufağını da toplayam" diyerek avluya girdiriyor. Henni ve diğer gelinler, kapıyı kapatıp densiz genci ayakta duramayacak ölçüde döverek dışarı atıyorlar. Sopa yiyen genç, sürüm sürüm eve gidiyor. Gencin anası oğlunu döven gelinlerin evlerinin karşısına gelip, "Uzungilin gelinleri, evizde bopbikler öte, çağam öli!" diye bağırıyor. (Bopbik, baykuşun yerel adıdır.)

Loğ, Gidik Gibi Arkam Sıra Gelirdi

Hozakpurlu rahmetli berber Ahmet Dayı, yaşlandıktan sonra dam loğlarken, "Yahu bu bizim loğa bir şey oldu, eskiden gidik gibi arkam sıra gelirdi, şimdi çok zor geliyor" diyor.

Behey Nasip Behey Kısmet, Çeker Çeker Getirir

Mahallede sabah çorbasının hazırlandığını, soharaç kokusundan anlayan bir hoca, gözüne kestirdiği evde, çorbanın sofraya konulması süresini bekler, evin kapısını açıp içeri girerek, "Behey nasip behey kısmet, çeker çeker getirir" diyerek sofraya kurulmuş. Böylece birçok kez gelip oturduğu sofranın sahibi, bu oyuna sinirlenerek, eline bir değenek alıp kapının arkasında bekliyor. Çorba sofraya konulunca hoca, "Behey nasip behey kısmet, çeker çeker getirir" diye içeri girince, kapının arkasında bekleyen ev sahibi, "Bizim sopa da vurduğunu yatırır" diye hocanın kafasına değneğini indiriyor.

HABERLER

* İlçemiz kaymakamı Erdinç Filiz, Malatya vali yardımcılığı görevine atandı.

Değerli kaymakamımıza Ağın'a yaptıkları hizmetlerden dolayı teşekkür eder, yeni görevinde başarılar dileriz.

* Ağın kaymakamı Erdinç Filiz'in Malatya vali yardımcılığı görevine atanması nedeniyle boşalan Ağın kaymakamlığı görevine, 29.09.2005 tarih ve 2005/7488 sayılı Kararname uyarınca Ordu/Korgan kaymakamı Mustafa Kılıç atanmış ve 20 Ekim 2005 tarihinde görevine başlamıştır.

Yeni kaymakamımız Mustafa Kılıç'a, "Ağın'ımıza hoş geldiniz" der, yeni görevinde başarılar dileriz.

Cüneyt Özkul bildiriyor:

* Ağın Belediye Başkanı Mustafa Yentür'den alınan bilgiye göre, Kültür - Turizm Bakanlığı'ndan sağlanan yardımla, halkımızın ailece oturup, hoş vakit geçirebilmesi için Üç Dutlar mevkiinde piknik alanı yapım çalışmaları başladı. Bu sene bitirilecek piknik alanı içinde büyük bir çocuk bahçesi ve çevredeki arazilerin de faydalanabileceği, yaklaşık 200 tonluk havuz bulunuyor.

Hurşit Kuş Ormanı yanında yapılan plaj ise önümüzdeki yaz mevsimi içinde bitirilecek. Plaja şehir suyu götürülerek, soyunma-giyinme kabinleri ve duş yapılacak.

* Türkiye genelinde düzenlenen Avcılık Kursları, avcı arkadaşların ve İlçe Halk Eğitim Müdürü Necat Özpek'in gayretleri ile ilçemizde de açıldı. Kurs sayesinde avcılarımız bundan sonra daha bilinçli avlanacaklar. 1975 yılında kurularak 1980 yılında ilgisizlikten kapanan Avcılar Derneği'nin yerine Avcılar Kulübü kurulması gündeme getirilmiş olup, çalışmalar devam etmektedir. Ağın avcılarında Sonay Yay'dan alınan bilgiye göre: Avcılar Kulübü'nün Ağın'ımıza ve avcılara sağlayacağı yararlar şunlardır: İlçemizde Avcılar Kulübü'nün olmaması avcılar mağdur etmektedir, kulp olmayınca resmi işlemler Elazığ'dan yapılmaktadır. Bu avcılar zor duruma düşürmektedir. Kulp kurulduğu takdirde aidatlar Ağın'da kalacak, bu da Ağın'da büyük sorun haline gelen karga ve domuzla mücadelede kullanılacaktır. Kayıtsız avcılar, kayıt alınıp; ava gidiş tarihleri, hatta saatleri bile kayıt altına alınarak kaçak avcılık önlenecektir. Yabancı avcıların ilçemiz topraklarında avlanması da önlenmiş olacaktır.

* Ağın Akpınar Mahallesi'nden değerli hemşehrimiz Prof. Dr. Zeki Hafizoğulları yaş haddinden emekliye ayrılmıştır.

Değerli hemşehrimize yeni yaşantısında başarı dileklerimizle birlikte, sağlıklı, uzun ömürler dileriz.

* Değerli hemşehrilerimiz İrep-Cem Korkmaz, 4 Eylül 2005 günü saat: 19.30'da Ankara Büyükhanlı Park Hotel'de oğulları Beran'ın şünnet düğününde mutluluğu dostlarıyla paylaştılar.

Biz de Korkmaz ailesini kutluyor, Beran'a sağlıklı, uzun ömürler diliyoruz.

* Ağın Şenpınar Mahallesi'nden değerli hemşehrilerimiz Fazilet-Vedat Demirkol, kızları/damatları Pınar-Cihangir Ağan çiftinin, 6 Temmuz 2005 tarihinde Ankara Doğumevi'nde dünyaya gelen ve adı Duru konulan torunları nedeniyle mutluluğu yaşadılar.

Biz de Demirkol ve Ağan ailelerini kutluyor, küçük Duru'ya sağlık dolu mutlu yıllar diliyoruz.

* Ağın Uzungöl Mahallesi'nden değerli hemşehrımız Sedat Özkul'un, gelini/oğlu Berna - Umut Özkul çiftinin, 1 Ekim 2005 tarihinde İstanbul Acıbadem Hastanesi'nde adını Bora koydukları

bir erkek çocukları dünyaya geldi.

Özkul ailesini kutluyor, küçük Bora'ya sağlıklı, uzun ömürler diliyoruz.

* Dergimizin hazırlanmasında büyük emeği geçen Dinç Grafik elemanlarından Duygu Dinçsoy ile Barış Aras, 16 Eylül 2005 Cuma günü saat: 15.45'de Ankara-Vedat Dalokay Nikah Salonu'nda yaşamlarını birleştirdiler.

Biz de Dinçsoy ve Aras ailelerini kutluyor, genç çifte yaşam boyu mutluluklar diliyoruz.

* Ağın Bahadırlar Köyü'nden değerli hemşehrımız İbrahim Gündüz'ün oğlu Hasan Gündüz ile Ayşegül Tontu, 17 Eylül 2005 tarihinde Ankara'da evlendiler.

Gündüz ve Tontu ailelerini kutlar, genç çifte yaşam boyu mutluluklar dileriz.

* Derneğimiz Kadın Kolu grubunun en etkin üyelerinden Hünülü Serpil Demirel ile Nazım Hakan Aykol, 24 Eylül 2005 Cumartesi günü saat: 15.30'da Ankara-Gürkent Hotel'de mutlak kervanına katıldılar.

Serpil'in ev işlerine fazla yüklenerek Dernek etkinliklerini ihmal etmeyeceğini umar, genç çifte yaşam boyu mutluluklar dileriz.

* Ağın Kuzgeçe Mahallesi'nden rahmetli Fatma Öztürk'ün eşi, Aslı ve Muhsin Öztürk'ün babası, Mesude Yılmaz ile Mesut, Hikmet Öztürk'ün amcaları Mineyikli Mehmet Öztürk, 9 Temmuz 2005 tarihinde yaşamını yitirmiş ve aynı gün Ağın'da toprağa verilmiştir.

Merhuma Tanrı'dan rahmet, tüm yakınlarına ve sevenlerine başsağlığı dileriz.

* Ağın Hacıyusuf Mahallesi'nden Fatma - rahmetli Kadıngilin Ziya Yılmaz'ın oğulları, Beyhan Mayda ile Kemal Yılmaz'ın abileri İbrahim Yılmaz, 10 Temmuz 2005 tarihinde yaşamını yitirmiş ve aynı gün Ağın'da toprağa verilmiştir.

Merhuma Tanrı'dan rahmet, tüm yakınlarına ve sevenlerine başsağlığı dileriz.

* Ağın Akpınar Mahallesi'nden değerli hemşehrilerimiz Fatma - Metin Uzunoğlu, geçirdikleri bir trafik kazasında yaralanmaları üzerine Kırıkkale'de hastaneye kaldırılmışlardır. Olayı duyarak onları ziyaret etmek amacıyla yola çıkan kızları Zeynep ile damatları Necip Erdal da, 30 Ağustos 2005 tarihinde İstanbul-Ankara karayolunda bir trafik kazası geçirmişler ve bu kazada çocukları Bahadır'ı yitirmişlerdir.

Uzunoğlu ve Erdal ailelerine geçmiş olsun ve başsağlığı dileklerini sunuyor, küçük Bahadır'a Tanrı'dan rahmet diliyoruz.

* Ağın Beyelması Köyü'nden değerli hemşehrımız Salih Oğuz'un eşi, Meral Aksoy ile Sedat Oğuz'un sevgili babaları M. Şakir Oğuz, 15 Eylül 2005 tarihinde yaşamını yitirmiş ve aynı gün Ankara - Karşıyaka Mezarlığı'nda toprağa verilmiştir.

Merhuma Tanrı'dan rahmet, tüm yakınlarına başsağlığı dileriz.

* Ağın Balcılar (Apuşma) Mahallesi'nden rahmetli Emine Uğur'un eşi, Mehmet, rahmetli Ahmet, Mustafa, Etem ve Ayşe Uğur'un babaları İzzet Uğur, 18 Eylül 2005 tarihinde Ağın'da yaşamını yitirmiş ve aynı gün toprağa verilmiştir.

Merhuma Tanrı'dan rahmet, tüm yakınlarına başsağlığı dileriz.

DOĞUMLAR

MAHALLE VEYA KÖYÜ	ÇOCUĞUN ADI SOYADI	BABA ADI	DOĞUM YERİ	DOĞUM TARİHİ
Kaşpınar Köyü	Ömer Asaf ÖZDEM	Ramazan Uğur	Elazığ	28.08.2005
Şenpınar Mah.	Aleyna TÜRKİŞİN	Mustafa	Ankara	30.08.2005
Öğrendik Köyü	Gülşah TÜRKÖĞLU	Murat	İzmit	31.08.2005
Demirçarık Köyü	Mustafa ÇELİK	Rasim	Keçiören	03.09.2005
Samançay Köyü	Emir YALÇIN	Cem	Konak	07.09.2005
Samançay Köyü	Muhammed PASİNLİ	Adem	Elazığ	13.09.2005
Beyelması Köyü	Berrin Naz KARA	Serdar	Selçuklu	13.09.2005
Kuzgeçe Mah.	Melih Cahit KARAGÖZ	Hüseyin	Elazığ	22.09.2005
Saraycık Köyü	Enes MURAT	Bedrettin	Üsküdar	23.09.2005
Saraycık Köyü	Ayşe Nur MURAT	Bedrettin	Üsküdar	23.09.2005
Müd. Hüs. Ef. Mah.	Şevval ALKAN	Cevdet	Elazığ	05.10.2005
Akpınar Mah.	Egemen AYDOĞDU	Ahmet	Çankaya	06.10.2005
Modanlı Köyü	Ata Buğra ÖZCAN	Bülent	Maltepe	10.10.2005
Yenipayam Köyü	Fulya ÖZCAN	Mehmet Fatih	Konak	25.10.2005

Dünyaya yeni gelen yavrularımıza yaşam boyu sağlıklar dileriz.

EVLENENLER

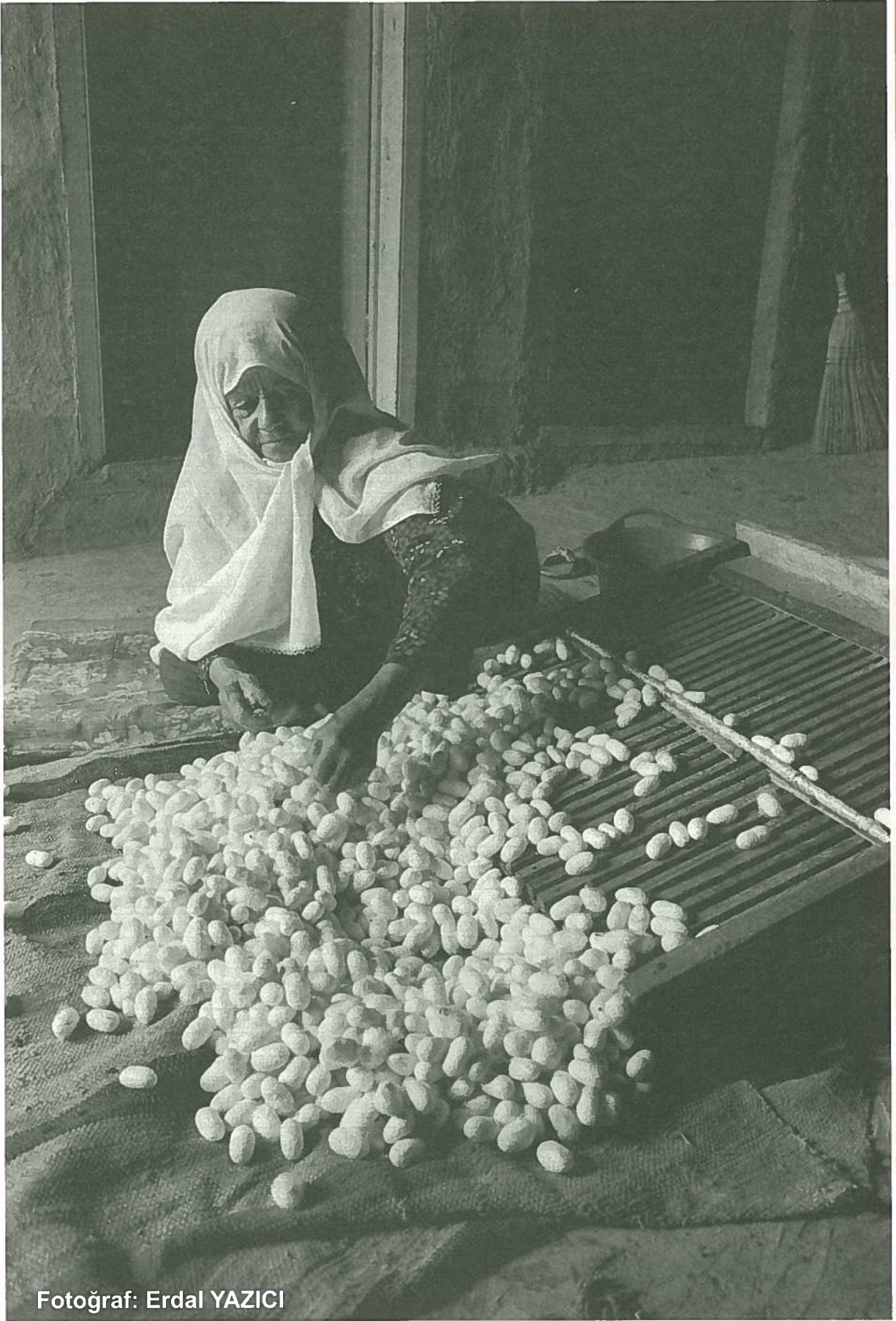
MAHALLE VEYA KÖYÜ	ADI SOYADI	EVLENENİN ADI SOYADI	EVLENME YERİ	EVLENME TARİHİ
Beyelması Köyü	İbrahim ÜNAL	Merve PEPELE	Malatya	10.08.2005
Kaşpınar Köyü	Şükran DOYDU	Ali ÇİMEN	Ağın	10.08.2005
Şenpınar Mah.	Bengi BARIŞ	Arda DEROKAR	Avcılar	03.09.2005
Pul Köyü	Sedat KAYA	Derya SÖNMEZ	Manavgat	09.09.2005
Bahadırlar Köyü	Hasan GÜNDÜZ	Ayşegül TONTU	Mamak	17.09.2005
Altunayva Köyü	İsmail Korkut PERKTAŞ	Arzu TAŞHAN	Sarıyer	20.09.2005
Balcılar Mah.	Mustafa DEMİR	Seher TATLICI	Bergama	26.09.2005
Bademli Köyü	Recep ÖZDEM	Gönül AYVAZ	Ağın	28.09.2005
Yedibağ Köyü	Hakan ÖZCAN	Ümit ERGEN	Üsküdar	01.10.2005
Beyelması Köyü	Özgür YORULMAZ	Burcu GÜNGÖR	Bodrum	01.10.2005
Samançay Köyü	Sinem KÖPRÜLÜ	Korcan ÖZAK	Konak	19.10.2005
Uzungil Mah.	Sevcan AĞIN	Hasan ÇİMEN	Mersin	24.10.2005

Çiftleri kutlar, yaşam boyu mutluluklar dileriz.

ÖLÜMLER

MAHALLE VEYA KÖYÜ	ADI SOYADI	DOĞUM TARİHİ	ÖLÜM YERİ	ÖLÜM TARİHİ
Samançay Köyü	Ümmügülsüm YILMAZ	07.12.1925	Bornova	25.07.2005
Tatarağası Mah.	Bedriye GENCOSMAN	1929	Konak	28.08.2005
Balkayası Köyü	Abdulhalim BİLGİN	15.02.1916	Kartal	05.09.2005
Dibekli Köyü	Elif GÜNER	25.03.1920	Gaziosmanpaşa	07.09.2005
Beyelması Köyü	Nuriye TOPALOĞLU	04.03.1937	Elazığ	09.09.2005
Beyelması Köyü	Ahmet Necati YÜCEL	01.02.1913	Ağın	10.09.2005
Dibekli Köyü	Turabi AKARSU	10.04.1959	Şişli	12.09.2005
Şenpınar Mah.	Zeynep ÇELİK	1919	Yenimahalle	12.09.2005
Beyelması Köyü	Mehmet Şakir OĞUZ	01.03.1927	Yenimahalle	15.09.2005
Balcılar Mah.	İzzet UĞUR	1332	Ağın	18.09.2005
Kaşpınar Köyü	Songül GEDİKOĞLU	07.10.1960	Antalya	16.10.2005
Akpınar Mah.	Hüseyin KARAMAN	20.04.1330	Ağın	26.10.2005
Akpınar Mah.	Mustafa GÜLİTER	1926	Çankaya	29.10.2005

Ölenlere Tanrı'dan rahmet, tüm yakınlarına başsağlığı dileriz.

Fotoğraf: Erdal YAZICI